

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΤΟΣ Α΄.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 22 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1881

ΑΡΙΘ. 34

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. — Δημοτικά Ἀθηνῶν. — Τεκτονικὸν μνημόσυνον τοῦ ἀδ. Ἐπαμεινώνδα Δεληγιώργη ἐν τῇ ἐν Σμύρῃ τεκτονικῇ στοᾷ «Ἡ Νίκη». — Ἰουλίου Σίμωνος: Ὁ μικρὸς πολίτης. — Καλακαούας ὁ Α΄ ἐν Παρισίοις. — Εἰκὼν ἐκ τῆς Νορβηγίας: Ποιμιστάσιον. — Κεκαλυμμένη προτομή. — Νεκρολογία: Δημήτριος Βασιλείου. — Ποικίλα.

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΑΘΗΝΩΝ

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν καὶ τέλος.)

Ζ΄.

Τὸ ζήτημα τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως εἶναι ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον πᾶς Δῆμος ὀφείλει ἰδίᾳ νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν του, ἀλλὰ δυστυχῶς ἐν Ἑλλάδι καὶ τοῦτο κατήντησεν εἰς ἐλείπην θέσιν, ἕνεκα τοῦ προστατευτικοῦ συστήματος, ὅπερ διέπει ἡμᾶς. Ὁ Δῆμος ἐν τῇ δημοτικῇ ἐκπαιδεύσει εἶναι μηδέν· τὸ ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας εἶναι ὁ ἀπόλυτος ἄρχων καὶ κύριος τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἀναλώμασιν ὅμως πάντοτε τῶν Δήμων τοῦ κράτους. Ὁ Δῆμος πληρόνει καὶ ὁ ὑπουργὸς διαθέτει τὰ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως κατὰ τὴν ἰδίαν ἑαυτοῦ βούλησιν· τί ὠφελεῖ ἂν ὁ Δῆμος δαπανᾷ διὰ τὰ δημοτικά σχολεῖα; ὁ ὑπουργὸς διευθύνει αὐτά, τέλεσι πάντοτε τοῦ Δήμου. Δι' αὐτὸ ἰδίως ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευσις χλωαίνει καὶ θὰ χλωαίνῃ· ἐν ὧσιν δὲ ὁ Δῆμος δὲν ἀποδοθῇ καθ' ὅλα εἰς τὸν Δῆμον, οὔτε δημοτικά σχολεῖα, ἀντάξια τοῦ προορισμοῦ των θὰ ὑπάρξωσιν, οὔτε ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευσις θὰ ὀρθοποδήσῃ. Ὁ Δῆμος τῶν Ἀθηνῶν τοῦλάχιστον, πάντοτε ἔλαβε μέρος ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς παιδείας· οὕτω ἐπὶ δημάρχου κ. Κυριακοῦ ἐν ἀνηγέρθῃ δημοτικὸν σχολεῖον εἰς

τὴν Πλάκαν, ἕτερον δὲ ἐν Ἀμαρουσίῳ, ἐπὶ δὲ τοῦ νῦν κ. Σούτσου δὲν ἀνηγέρθη μὲν δημοτικὸν σχολεῖον, οὐχ ἥττον ὅμως ηὔξηθησαν τὰ ἔξοδα τοῦ προϋπολογισμοῦ, προστεθέντων ἰκανῶν χιλιάδων δραχμῶν πρὸς σύστασιν σχολείων ἐν διαφόροις πέριξ τῶν Ἀθηνῶν χωρίοις τοῦ Δήμου. Καὶ μ' ὅλα ταῦτα οὐδὲν κατωρθώθη ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, οὐδὲ θὰ κατορθωθῇ, ἐν ὧσιν διεπόμεθα ὑπὸ τοῦ παλαιοῦ συστήματος, ἐν ὧσιν διεπόμεθα ὑπὸ τοῦ μεσαιωνικοῦ συγκεντρωτικοῦ συστήματος. Τί δύναται ὁ Δήμαρχος, τί δύναται τὸ δημοτικὸν Συμβούλιον, μὲ ὅλην τὴν καλὴν αὐτῶν θέλησιν νὰ πράξωσιν ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, ὅταν παρανομοῦντα δημοδιδάσκαλον δὲν δύναται ν' ἀντικαταστήσῃ, ὅταν παραμελοῦσαν τὸ καθήκον τῆς δημοδιδάσκαλον ὁ ὑπουργὸς κρατῇ ἐν τῇ θέσει των; Τί ὠφελεῖ ἂν ἐξοδεύῃ ὁ Δῆμος, ἀφ' οὗ δὲν δύναται, ἐν ᾧ αὐτὸς πληρόνει, αὐτὸς καὶ νὰ ἐνεργῇ, νὰ μὴ ᾔῃαι δὲ αἱ χεῖρες του δεδεμέναι; πῶς θὰ ὀρθοποδήσῃ ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευσις, ὅταν ὁ διορισμὸς ἢ ἡ παῦσις δημοδιδάσκαλου οἰουδήποτε ἐξαρτᾶται κυρίως ἐκ τῆς εὐνοίας ἢ δυσμενείας τοῦ δεινὸς ἢ δεινὸς ὑπαλλήλῃσκου τοῦ ὑπουργεῖου τῆς Παιδείας, οὐχὶ δὲ ἐξ ἐκείνου ὁ ὁποῖος καταβάλλει τὰ ἔξοδα καὶ χορηγεῖ τὰ μέσα; Τί ὠφελεῖ ἐὰν ὑπάρχῃ θέσις ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῆς Παιδείας ἐπιθεῶ

ρητοῦ τῶν δημοτικῶν σχολείων, ἀφ' οὗ τῶ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπιθεωρῆ, εὐσυνειδήτως ὄντως, ὅλα τὰ δημοτικά σχολεῖα τοῦ Κράτους! Τίς θὰ φροντίσῃ κάλλιον περὶ τῆς βελτιώσεως τῶν δημοτικῶν σχολείων τοῦ δήμου Ἀθηναίων, ὁ κ. Πετρίδης, ὁ κατέχων τὴν ἐν τῷ ὑπουργεῖῳ θέσιν, καὶ ὅμως οὐδέποτε παρευρεθεὶς εἰς ἐξετάσεις δημοτικῶν σχολείων, ἢ ὁ κ. Κυριακός, ἢ ὁ κ. Σοῦτσος, οἱ γνωρίζοντες τὰς ἀνάγκας τῶν συνδημοτῶν των; Εἶναι ὄντως φοβερὰ ἡ θέσις τοῦ Δήμου ἀπέναντι τοῦ σιδηροῦ κρίκου, ὃν πανταχόθεν τῷ ἔθηκε τὸ συγκεντρωτικὸν σύστημα. Ἐν ᾧ τὰ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως θὰ εὐρίσκοντο ἴσως εἰς καλλιτέραν κατάστασιν, δυστυχῶς μένουσιν ὡς εἶχον ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ ἐλληνικοῦ βασιλείου.

Ἄφετε τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν εἰς τοὺς Δήμους καὶ θὰ ὀρθοποδήσῃ αὕτη ἐπὶ τέλους ὁ Δῆμος, ὁ πληρόνων, ἄς ἔχη καὶ τὴν εὐθύνην καὶ τῆς παραμελήσεως ἢ μὴ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως. Τὸ κατ' ἡμᾶς ἀνάγκη νὰ καταργηθῶσι τὰ διδάκτρα δι' αὐτὴν, νὰ γένηται δὲ ὑποχρεωτικὴ, ὡς εἰς ἅπαντα τὰ πεπολιτισμένα κράτη, διὰ πάντας ἀνεξαιρέτως οἰουδήποτε φύλου. Κάλλιον νὰ τεθῶσιν διδάκτρα εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἢ εἰς τὰ γυμνάσια, ἀλλ' οὐδέποτε εἰς τὰ δημοτικά σχολεῖα παρατηρήσατε εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην, ἰδίως εἰς τὴν Ἑλβετίαν, καὶ εἰς τὰς μικροτέρας πόλεις καὶ εἰς τὰ μᾶλλον μικροσκοπικὰ χωρία, ὅταν ἰδῆτε κτίριον εὐρὺ καὶ ὠραῖον, ἐξέχον ὑπὲρ πάσας τὰς οἰκοδομάς, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐρωτήσητε τί κτίριον εἶναι ἐκεῖνο, διότι εἴσθε πεπεισμένοι, καὶ δὲν ἀπατάσθε, ὅτι εἶναι δημοτικὸν σχολεῖον. Ἀφήσατε τὸν Δῆμον εἰς τὸν Δῆμον, ἀφήσατε αὐτὸν ἐλεύθερον εἰς τὰ φερόντων τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν καὶ ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευσίς θ' ἀναλάβῃ τὸν ἀληθῆ αὐτῆς προορισμόν, ἢ δημοτικὴ ἐκπαίδευσίς δὲν θὰ ἦναι οἷα εἶναι τὴν σήμερον, ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ νεύματος ἑνὸς ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, ὅστις οὐχὶ ἀπαξ συνέβη ἐν Ἑλλάδι νὰ ἦναι ἀγράμματος. Ἄφετε τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν εἰς τὸν Δῆμον καὶ θὰ ὀρθοποδήσῃ αὕτη,

διότι ἕκαστος Δῆμος θὰ φιλοτιμηθῇ ν' ἀναδείξῃ δι' αὐτῆς ἑαυτὸν· ἀφετε αὐτὴν εἰς τὸν Δῆμον καὶ καταστήσατε ἐλεύθερον, ἀλλ' ὑποχρεωτικὴν διὰ νόμου εἰς πάντας καὶ ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἰδῆτε, ὅτι θὰ παραγάγῃ ὄντως καρποὺς ἑαυτῆς ἀνταξίου.

Η'.

Δριμύς ἐπέπεσε κατ' αὐτὰς ὁ πέλεκυς τοῦ νομάρχου Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας κατὰ ἐξ δημοτικῶν συμβούλων, οὓς ἔπαυσε ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι οὗτοι παρέλυνον τὰς συνεδριάσεις τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου. Εἶναι ἀληθές, ὅτι τινὲς ἐξ αὐτῶν παρέλυνον τὰς συνεδριάσεις, οὐχὶ δὲ πάντες, ἰδίως δὲ δύο ἦσαν οἱ τακτικῶς εἰς αὐτὰς φοιτῶντες, ἀλλ' ὡς ἄνθρωποι καὶ οὗτοι ἠδύναντο φυσικῶς νὰ κωλυθῶσιν ἀπὸ τοῦ νὰ προσέλθωσιν εἰς τρεῖς ἢ καὶ τέσσαρας προσκλήσεις, ἐν τούτοις ἄλλους διαρκῶς ἀπουσιάζοντας, δὲν ἔπαυσε. Τί δηλοῖ τοῦτο; τὴν μεροληψίαν τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς, τὴν φροντίζουσαν νὰ τιμωρήσῃ τὰ πρόσωπα, οὐχὶ δὲ καὶ τὰς δι' ἃς τιμωρεῖ ταῦτα πράξεις. Εἶναι βέβαιον, ὅτι ἐπὶ μῆνας ὅλους ἀργεῖ σχεδὸν τὸ δημοτικὸν Συμβούλιον, μὴ δυνάμενον νὰ καταρτήσῃ, ἀπαρτίαν, ὡφείλε δὲ ὁ νομάρχης (ἀφ' οὗ δυστυχῶς διεπόμεθα ὑπὸ συγκεντρωτικοῦ συστήματος) νὰ τιμωρήσῃ, καὶ ἀπολύσῃ ἔστω, τοὺς αἰτίους τῆς παραλύσεως τῶν συνεδριάσεων τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου. Τίς θὰ πιστεύσῃ, ὅτι, ἐν ᾧ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον μαστίζει τὰς Ἀθήνας ἡ ἐπιδημία, μόλις ἀπαξ κατῴρθωσε νὰ συνέλθῃ τὸ δημοτικὸν Συμβούλιον! Ἐάν τινες τῶν δημοτικῶν συμβούλων, δὲν ἐσκόπευον νὰ ἐργασθῶσιν ἐν τῇ νέᾳ δημοτικῇ ἀρχῇ, ὡφείλον νὰ μὴ θέσωσι κάλπην κατὰ τὰς δημοτικὰς ἐκλογάς, ὡστε νὰ ἐκτεθῶσι καὶ νὰ ἐπιτύχωσιν οἱ σκοπεύοντες ὄντως νὰ ἐργασθῶσιν. Ὅποιαν ἐλπίδα δίδουσιν οὗτοι εἰς τοὺς ζηλωτὰς τοῦ ἀποκεντρωτικοῦ συστήματος, μὴ προσερχόμενοι οὐδὲ εἰς τὰς συνεδριάσεις! Λυπηρὰ εἶναι ἡ θέσις αὕτη καὶ ἀπέναντι τῶν συναδέλφων των, τακτικῶς προσερχομένων καὶ ἐπιθυμούντων νὰ ἐργασθῶσιν. Ὅποιος δὲ μομφῆς ἀξίος εἶναι οἱ κατὰ τὰς κρίσεις

ἰδίως ταῦτα διὰ τὴν υγείαν τῆς πόλεως ἡμέρας, παραλύσαντες τὰς συνεδριάσεις τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου! Μεμφόμεθα τοῦ Δημάρχου, διότι αὐτοβούλως ἔρριψεν εἰς τὸ ὑδραγωγεῖον τὸ ὕδωρ τοῦ Κεφαλαρίου, ἀλλὰ ποῦ ἦτο καὶ τὸ Συμβούλιον, διὰ νὰ ζητήσῃ οὗτος τὴν πρὸς τοῦτο ἄδειαν; Δὲν θέλομεν διὰ τοῦ ἀνωτέρω νὰ δικαιώσωμεν καθ' ὀλοκληρίαν τὸν Δήμαρχον, ἀλλ' ἔχει καὶ οὗτος ἐν μέρει δικαίον, ὅσον ἀδικον ἀφ' ἑτέρου ἔχει, μὴ φροντίσας, μόλις τῷ ἐπεστράφη ἐκ τῆς νομαρχίας ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ 1881, νὰ ἀρξῆται τῶν ἐν αὐτῷ ἀναγραφόμενων δημοτικῶν ἔργων.

Ἡ ἐνσχύφασα ἐπιδημία δὲν προήλθεν ἐκ τοῦ ὕδατος τοῦ Κεφαλαρίου, διότι καὶ περίσιν τὸ αὐτὸ ὕδωρ καὶ ὑπὸ τὰς αὐτὰς περιστάσεις ἐρρίπτετο εἰς τὸ ὑδραγωγεῖον καὶ ὅμως ἡ υγεία τῆς πόλεως ἔμεινε ἀπρόσβλητος. Ἀλλαχοῦ ἔγκειται ἡ αἰτία τοῦ κακοῦ· ἡ συσσώρευσις τοσοῦτου στρατοῦ ἐν Ἀθήναις, ἢ μὴ ἐκκαθάρισαι τῶν ὑπὸ νόμων, ἢ ἀκαθαροῦ τῆς πόλεως καὶ οἱ μὴ ἐν καιρῷ πρὸ μῆνος πνεύσαντες ἀνεμοὶ. Ἀλλὰ πταῖον δι' ὅλα ταῦτα οἱ δημοτικοὶ ἄρχοντες; Ἄντι νὰ διαπληκτίζωνται Δήμαρχος, Νομάρχης καὶ διευθυντῆς τῆς Ἀστυνομίας, ὡφείλον ὅλοι νὰ συνεννοηθῶσι πρὸς κατάπαυσιν τῆς ἐπιδημίας· ἀντι ὁ διευθυντῆς τῆς Ἀστυνομίας νὰ γράφῃ ὅτι ἂν θέλῃ περὶ Κεφαλαρίου, ὡφείλε κάλλιον νὰ φροντίσῃ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν δέκα κάρρων πρὸς μεταφορὰν τῶν ἀκαθαρσιῶν καὶ οὐχὶ νὰ παριστάνῃ εἰς τὸν Νομάρχην τὸ ἀδύνατον (τοῦ μόνου ἴσως πράγματος, τὸ ὅποιον ἐπεφόρτισαν τὸν διευθυντὴν τῆς Ἀστυνομίας) τῆς εὐρέσεως τῶν κάρρων τούτων, ὁ δὲ Νομάρχης ἐπισήμως ν' ἀναγγέλλῃ τοῦτο εἰς τὸν Δήμαρχον, καὶ νὰ ὑποχρεοῖ αὐτὸν ν' ἀνεύρῃ τὰ κάρρα ταῦτα, περὶ ὧν ὑπεσχέθη νὰ φροντίσῃ ὁ διευθυντῆς τῆς Ἀστυνομίας. Ἄντι νὰ ἐπιμέμφηται τοῦ Δημάρχου, ὡφείλε νὰ ἐξαναγκάσῃ πάντας τοὺς ἔχοντας οἰκόπεδα νὰ μανδρώσωσιν αὐτὰ, τὸ δὲ περιτείχισμα νὰ ἦναι τοῦλάχιστον δύο μέτρων ὕψους, ὡστε νὰ μὴ ἦναι δυνατόν νὰ καταστῶσιν, ὡς κατέστησαν, γενικοὶ κοπρῶνες. Δὲν πρόκειται ἡμεῖς ἐνταῦθα νὰ διδάξω-

μεν τὰ καθήκοντα τῆς Ἀστυνομίας, ὁ ἀναδεχόμενος τὴν θέσιν τοῦ διευθυντοῦ αὐτῆς, ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ ταῦτα, ἄλλως νὰ μὴ ἀναλαμβάνῃ θέσιν καὶ κόπου πολλοῦ δεομένην καὶ ἐμπειρίας μεγίστης. Βεβαίως, ἐν ὅσῳ ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ πιέζεται ὑπὸ τε τῆς διοικητικῆς ἀστυνομίας καὶ τῆς Νομαρχίας καὶ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Ἐκπαιδεύσεως, θὰ βλέπωμεν τὰ ἄτοπα ταῦτα, τῶν ὁποίων πολλάκις μάρτυρες μέχρι τοῦδε παρέστημεν. Ἐν ὅσῳ ἡ τύχη τοῦ Δήμου διέπεται ἀπὸ τῆς διαθέσεως ἑνὸς Νομάρχου, τυχαίου ἴσως, καὶ ὄργανου τοῦ ἐσχάτου πολιτικοῦ πάθους, εἴτε κ. Θεοδώρου καλεῖται οὗτος, εἴτε κ. Παπαηλιόπουλος, εἴτε κ. Μανέτας, ἀδύνατον νὰ βαδίσῃ τὴν εὐθείαν ὁδόν. Ὅταν ὁ νόμος θέτῃ ὑπεράνω τοῦ Δημάρχου καὶ τῶν 18 Συμβούλων, ἐκλεχθέντων τῇ ἐλευθέρᾳ βουλήσῃ τῶν συνδημοτῶν των καὶ σχόντων ὅλων ὁμοῦ ὑπὲρ τὰς 40,000 ψήφων, ἐν οἰονδήποτε ὄργανον οἰασδήποτε πολιτικῆς φατρίας, τὸ ὅποιον μία μονοκονδυλιὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ἀναβιάζει εἰς τὴν θέσιν τοῦ Νομάρχου, καθὼς ἐπίσης καὶ καταβιάζει ἐξ αὐτῆς, περιμένει τις τὸ τοιοῦτον ὄργανον νὰ υπερασπίσῃ τὰ συμφέροντα τοῦ Δήμου καὶ οὐχὶ τὰς τῆς ἰσχυροῦς φατρίας;

Πολλάκις τὰς ἀρίστας ἀποφάσεις τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου ματαιοῖ ἡ κακοβουλία καὶ ὁ κομματισμὸς τοῦ Νομάρχου· τὰ κατὰ δὲ ταῦτα τῆς ἐπιβλέψεως τῆς Νομαρχίας εἰς τὰ τοῦ Δήμου Ἀθηναίων οὐχὶ ἀπαξ ἐγεύσατο οὗτος. Ὁ εἰς πλημμυρεῖ τὰς Ἀθήνας διὰ φαρμακείων, ὁ ἕτερος ἀποφαίνεται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου σήμερον ναὶ καὶ αὔριον ὄχι, ὁ ἄλλος ἀποβάλλει συμβούλους ἐκπληροῦντας τὸ καθήκον των, ἀφήσῃ δ' ἄλλους μὴ ἐκπληροῦντας αὐτό. Τούτων οὕτως ἐχόντων, ὑπάρχει ἐλπίς, ὡστε οἱ Δῆμοι τοῦ κράτους νὰ φανῶσιν ἀντάξιοι τοῦ προορισμοῦ των; Ὅχι· μυριάκις ὄχι· θὰ βαδίζωμεν ὡς βαδίζομεν ἐπὶ σειρὰν συνεχῆ ἐτῶν· οὔτε καθαριότητα θὰ ἔχωμεν εἰς τὴν πόλιν (τοῦλάχιστον ὅσον ἀφορᾷ τὰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πειραιᾶ), διότι αὐτὴ ἀνήκει εἰς τὴν ἀστυνομίαν, οὔτε δημοτικὴν ἐκπαί-

δουσιν, διότι τὸ ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ἔχει τὸ νεῖο ἐπ' αὐτῆς, οὔτε ἀφ' ἑαυτοῦ θὰ δύναται τι ὁ Δῆμος νὰ πράξῃ, ἐὰν δὲν ἐπιθυμῇ τοῦτο καὶ ἡ διάθεσις τοῦ Νομάρχου.

Τὰ ὀλίγα ταῦτα περὶ τῶν δημοτικῶν τῶν Ἀθηνῶν ἐκρίναμεν καλὸν νὰ γράψωμεν ἐν τῇ Ἐπιθεωρήσει, ἰδίως κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας, ὅτε ἀπαίσιοι, οὕτως εἰπεῖν, κραυγαὶ ἠκούσθησαν κατὰ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς. Βεβαίως εἶναι πολλὰ καὶ ποικίλα τὰ ζητήματα, τὰ ὁποῖα δύναται τις νὰ ἐξετάσῃ, ἅτινα ἀφορῶσιν ἐν γένει τὸν Δῆμον Ἀθηναίων, ἀλλ' ἡμεῖς ἐθίξαμεν κυρίως ἐκεῖνα τὰ ζητήματα, ἅπερ κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν ἐνομίσαμεν, ὅτι ἔπρεπε νὰ θίξωμεν, νομίζομεν δ' ὅτι ἐπράξαμεν τοῦτο ἀμερολήπτως, ἂν δέ που ἴσως περιεπέσαμεν εἰς σφάλμα, τοῦτο ἄς ἀποδώσῃ ὁ ἀναγνώστης οὐχὶ εἰς κακὴν πρόθεσιν, ἀλλ' εἰς ἄγνοιαν, διότι προσεπαθήσαμεν νὰ φανῶμεν καθ' ὅλα ἀνώτεροι ἔστω καὶ τῆς ἐλαχίστης μεροληψίας. Καταπαύοντες δ' ἐνταῦθα, εὐχόμεθα ἵνα ἡ Βουλὴ, ἡ μέλλουσα νὰ συμπεριλάβῃ καὶ τοὺς βουλευτὰς τῶν ἄρτι ἀπελευθερωθεισῶν χωρῶν, σκεφθῇ σπουδαίως καὶ χειραφετήσῃ τὸν Δῆμον, ἔχουσα ὑπ' ὄψει, ὅτι ὁ Δῆμος πρέπει νὰ ἀφελθῇ εἰς τὸν Δῆμον.

TEKTONIKON MNHMOSYNON

ΤΟΥ ΑΔ.

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑ ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗ

ΕΝ ΤΗ ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΤΟΑ

«Η ΝΙΚΗ»

Ἡ ἐν Σμύρνῃ Ἑλλ. τεκτονικὴ Στοὰ «Νίκη» μαθούσα μετ' ἀφάτου λύπης τὸν θάνατον τοῦ ἀδ. καὶ ἐπιτίμου αὐτῆς Σεβ. Ἐπαμεινώνδα Δεληγιώργη ἐτέλεσε δημοτελὲς τεκτονικὸν μνημόσυνον τὴν 30 Μαΐου (ε. π.) 1878 ὑπὲρ τῆς μνήμης αὐτοῦ.

Ὁμήγυρις πολυπληθὴς καὶ ἐκλεκτή, συγκειμένη ἐκ τεκτόνων καὶ μὴ, ὡς καὶ κυριῶν, παρευρέθη εἰς τὴν πένθιμον καὶ συγκινητικὴν ταύτην τελετὴν. Οἱ Σεβάσμιοι καὶ οἱ Ἀξιωματικοὶ Διδάσκαλοι ὅλων τῶν ἐν Σμύρνῃ ἀδελφῶν Σκηνωμάτων οὐδὲ τοῦ Ὁθω-

μανικοῦ ἐξαίρουμένου, μετὰ πολλῶν ἐκ τῶν μελῶν τῶν, προσέτι δὲ καὶ τέκτονες ἐκ τοῦ ναυλοχοῦντος ἐν τῷ λιμένι πολεμικοῦ Ἀμερικανικοῦ πλοίου, προθύμως ἐσπευσαν νὰ παρευρεθῶσιν εἰς τὴν τεκτονικὴν ταύτην τελετὴν, ἅπαντες ἐν πενθίμῳ περιβολῇ.

Ἡ αἴθουσα τῆς Στοᾶς πενθίμως ἦτο κεκοσμημένη ἀπλοῦν κενοτάφιον μελανῷ ὑφάσματι κεκαλυμμένον ἠγείρετο ἐν τῷ μέσῳ, ἐπὶ δὲ τούτου ἐφαίνετο ἡ φωτογραφικὴ τοῦ Δεληγιώργη εἰκὼν, μετὰ κλάδους ἀκακίας περίξ, ἐνῶ ἐπὶ τῶν θάθρων ἦσαν ἐρριμμένοι στέφανοι, ἄνθη, κλάδοι κυπαρίσσιων καὶ ἀκακίας. Πένθιμοι δὲ λαμπάδες, καὶ ὁ καπνὸς τοῦ καιομένου θυμιάματος, προσφορᾶς ἀδόλου καὶ ἀνυποκρίτου ἀγάπης, ἐμαρτύρουν τὴν λύπην τῶν ἀπορραϊσθέντων ἀδελφῶν.

Μετὰ δὲ τὴν κατὰ τὰ εἰωθότα ἐναρξίν καὶ μετὰ τὴν προηγηθεῖσαν ἐνθερμον πρὸς τὸν Θεὸν δέησιν, ὁ Σεβ. τῆς πενθούσης Ἑλληνικῆς Στοᾶς «Ἡ Νίκη» Γεώργιος Δ. Κανάλης ἐν μέσῳ βαθείας σιγῆς ἀπήγγειλε τὸν ἐξῆς λόγον.

ΛΟΓΟΣ

ΤΟΥ ΣΕΒ. Γ. Δ. ΚΑΝΑΛΗΣ

«Nec viget ququam
Simile aut secundum.»

Πρὸς τί ἡ πολυπληθὴς αὐτὴ καὶ βαρεῖα ὁμήγυρις ἀμφοτέρων τῶν φύλων; Πρὸς τί τὸ τέμενος τοῦτο, ὁ θρόνος, ὁ βωμὸς καὶ αἱ στῆλαι εἰσὶ πενθίμως διακεκοσμημέναι; Πρὸς τί τὸ κενοτάφιον ἐκεῖνο μεγαλοπρεπῶς καθωραϊσμένον διὰ στεφάνων νεκρικῶν λαμπάδων καὶ ἀκακιῶν; Πρὸς τί τὰ κρανία ταῦτα τὰ ὄστᾶ καὶ τὰ δάκρυα, πρὸς τί τὰ τελευταῖα ταῦτα, σύμβολα ἀνυποκρίτου ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ, οἱ ζῶντες προσφέρουσι πρὸς τοὺς τεθνεώτας; Πρὸς τί τὸ θυμίαμα ἐκεῖνο, ἡ θυσία τῆς πίστεως καὶ τῆς λύπης; Πρὸς τί ταῦτα πάντα;

Ἡ Ἑλληνικὴ Στοὰ «Ἡ Νίκη» μαθούσα μετ' ἀφάτου λύπης τὸν θάνατον τοῦ προσφιλοῦς ἀδελφοῦ Ἐπαμεινώνδα Δεληγιώργη τοῦ καὶ ἐπιτίμου Σεβασμίου αὐτῆς, κατὰ τὴν τεκτονικὴν αὐτῆς συνεδριάσιν τῆς 16]28 Μαΐου ἐψήφισε δημοτελὲς τεκτονικὸν μνημόσυνον ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἴδου διατί ἅπαντα ταῦτα καὶ ἰδοὺ ὁ σκοπὸς δι' ὃν συνήλθομεν τὴν ἐσπέραν ταύτην Σεβαστῇ ὁμήγυρις.

1) Ὁ ρήτωρ ἐννοεῖ τὰ ἄνθη δι' ὧν τὸ κενοτάφιον ἦν ἐστολισμένον.

Ὁ ἐπιφανὴς βουλευτὴς, ὁ ἠγέτης σπουδαίας καὶ πολυαριθμοῦ πολιτικῆς μερίδος, ὁ ὑπέρμαχος θεσμῶν φιλελευθέρων, ὁ εὐγλωττος ρήτωρ, ὁ θερμὸς λάτρης τῆς Ἐλευθ. τῆς Ἰσότη. καὶ τῆς Ἀδελφ. τῆς τριπλῆς σημαίας τοῦ τεκτονισμοῦ, ὁ κλεινὸς γόνος τοῦ ἀθανάτου Μεσολογγίου δὲν ὑπάρχει πλέον. Ὡς ἀνθρώπινον ὄν δὲν ὑπάρχει πλέον. Δὲν ὑπάρχει πλέον ὡς ἐνθερμος καὶ ἀτρόμητος ὑπερασπιστὴς τῶν δικαιωμάτων τοῦ Πανελληνίου καὶ ὡς σκαπανεὺς τοῦ τεκτονισμοῦ. Ἀλλὰ ζῆ εἰς τὰς ἀθανάτους δέλτους τῆς Νεωτέρας Ἑλληνικῆς ἱστορίας, καὶ θὰ ζῆ μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων. Αὐτὸς ζῆ ἐν ταῖς μεγάλαις αὐτοῦ πράξεσιν, ἐν τοῖς λόγοις του καὶ ἐν τῇ εὐγνωμονούσῃ καρδίᾳ παντὸς Ἑλλανοῦ. Αὐτὸς ζῆ ἐν τοῖς παραδείγμασιν αὐτοῦ καὶ ἀληθῶς θὰ ζῆ ἐν τῇ ἐπιρροῇ ἣν ὁ βίος καὶ αἱ ἀρχαὶ του ἐξασκοῦσι καὶ θὰ ἐξασκῶσιν ἐπὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ὅταν ὁ Μέγας τοῦ Σύμπαντος Ἀρχιτέκτων ἐν ταῖς ἀνεξερευνητοῖς αὐτοῦ βουλαῖς εὐδοκῆται ν' ἀποστείλῃ εἰς τι ἔθνος ἔξοχον νοῦν, τὸ τοιοῦτον σπάνιον δῶρον δὲν εἶναι πρόσκαιρος φλόξ λάμπουσα προσκαιρῶς μόνον εἴτα δ' ὑποχωροῦσα εἰς πικρὰ σκότος ὄχι! ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ εἶναι φλόξ ζωογόνου θερμότητος, εἶναι φῶς ἀκοίμητον, ἔχον τὴν ιδιότητα νὰ φλέγῃ τὸν τε νοῦν καὶ τὴν καρδίαν τῆς παρούσης καὶ τῶν ἐπερχομένων γενεῶν, εἰς τρόπον ὥστε ὅταν ἡ φλόξ αὐτὴ ἀποσβεσθῇ ἐν τῇ παγερᾷ τοῦ θανάτου πνοῇ δὲν ἐπέρχεται νύξ καὶ σκότος, ἀλλ' ἀφίνει τοὺς μετ' αὐτὸν, πλήρεις φωτὸς ἕνεκα τῆς ἐπιρροῆς, ἣν τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐξήσκησεν ἐπὶ τοῦ πνεύματος τῶν ἄλλων.

Οὐδεὶς ἐκ τῶν ἡμετέρων πολιτικῶν, ἠδυνήθη νὰ ἐντυπώσῃ βαθύτερον ἐν τῷ νῷ τῶν ὁμογενῶν του, τὰ δόγματα τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ δοξασιῶν, ὅσον ὁ ἀείμνηστος ἀδ. ἡμῶν Ἐπ. Δεληγιώργης. Καίτοι δ' ὁ θάνατος ἀφῆρπασεν αὐτὸν πρὶν ἢ ἀποπερατώσῃ τὴν ὑψηλὴν αὐτοῦ ἀποστολὴν τὴν ἀνατεθεισάν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Μ. Σ. Α. τὸ ὑπ' αὐτοῦ ὁμῶς ἰδρυθὲν οἰκοδόμημα ἴσταται ἐδραῖον καὶ θὰ ἴσταται χωρὶς ποτε οὐδεὶς τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ ἀντιπάλων νὰ δυνῆθῃ νὰ τὸ κλονίσῃ.

Ἐπέπρωτο, ἀγαπητέ μοι ἀδελφέ, νὰ κατέλθῃς εἰς τὸν τάφον πρὶν ἢ δρέψῃς τοὺς ἀγλαοὺς καρπούς τῶν πολυετῶν σου μόχθων, καὶ ἴσως τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐπρόκειτο νὰ μεταβῆς ἐκ τῶν προσκαιρῶν εἰς τὴν αἰωνιότητα, ἐφοβήθης μήπως τὸ δένδρον ὅπερ διὰ τῆς ἐπιμονῆς καὶ ὑπομονῆς σου καὶ διὰ τσοσούτων καὶ τηλικούτων ἐθελουσιῶν ἐφύτευσας μαραθῆν. —

Μεῖνε ἡσυχος, ὦ ἱερὰ σκιά, τὸ δένδρον ὅπερ ἐφύτευσας, καίτοι αἱ χεῖρές σου δὲν θὰ τὸ ἀρδεύσωσι πλέον καὶ ἡ ῥητορικὴ εὐφραδεία σου δὲν θὰ τὸ ὑπερασπίσῃ ἐναντίον σφοδρᾶς τῆς ἀντιπολιτεύσεως πνοῆς, βεβαιώθητι ὅτι μετὰ τὸν θάνατόν σου ἐρριζώθη ἔτι βαιώθητι οὕτως ὥστε οὔτε ἡ ἰσχυροτέρα λαίλαψ, οὔτε ἡ τρομερωτέρα τρικυμία θὰ κατισχύσωσιν αὐτοῦ. Μετὰ τὸν θάνατόν σου οἱ κλάδοι του ἐξηπλώθησαν ἐπὶ μάλλον καὶ μάλλον, καὶ ἀδιστακτικῶς πιπτεῦν ὅτι ἡ κορυφή του ἀφικομένη μέχρι οὐρανοῦ θὰ σὲ χαιρετίσῃ μετ' ἐν γλυκῷ φίλημα λέγουσά σοι: ἰδοὺ ἐγώ.

Ἐνταλεῖς νὰ διερμηνεύσω τὰ εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ ἀνδρὸς αἰσθήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Σκηνωματος «Ἡ Νίκη» ἐπιτραπήτω μοι ν' ἀπεικονίσω ἀσθενῶς μὲν ἀλλὰ πιστῶς τὰ αἰσθήματα αὐτοῦ, τοῦ σήμερον τιμωμένου ἀνδρὸς.

... «Anch' io depongo un fiore
Sull' urna mesta che il suo fral insera.»

Ὁ Ἐπ. Δεληγιώργης ἐγεννήθη εἰς τὴν ἐνδοξον ἐκείνην γωνίαν τῆς γῆς ἐν ἣ κοιμάται τὸν ὕπνον τοῦ θανάτου ὁ μέγας ἥρωας τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως Μάρκος Βότζαρης, ἐν τῇ γῆ ἐκείνῃ ἐν ἣ ὑπάρχει ἀποτεθσαυρισμένη ἡ μεγάλη τοῦ Βύρωνος καρδία καὶ πλησίον τῆς ὁποίας ἐναπετέθη καὶ ἡ ἰδική του.

Ὁ Ἐπ. Δεληγιώργης πεπροικισμένος ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας μετ' ὅσον γόνιμον καὶ εὐφυῆν μεγάλην, ἐσπούδασε τὴν Νομικὴν ἐπιστήμην, ἣν καὶ μετέλλθεν εὐσυνειδίχτως καὶ τιμίως. Κατὰ τὸ 1859 οἱ συμπολιταὶ του ἐκτιμῶντες ἐπαξίως τὴν ἀνεγνωρισμένην αὐτοῦ ἱκανότητα καὶ τὸν ἀκέραιον χαρακτῆρα τοῦ ἀνδρὸς, ἐξέλεξαν αὐτὸν βουλευτὴν ἐν δὲ τῷ κοινοβουλίῳ ἐδικαίωσε πληρέστατα τὰς προσδοκίας τῶν ἐκλογέων αὐτοῦ, ὑπερασπιζόμενος τὰ συμφέροντα καὶ ὑπερμαχῶν οὐ μόνον ὑπὲρ τῆς ἰδιαιτέρας αὐτοῦ πατρίδος, ἀλλ' ὑπὲρ σύμπαντος τοῦ Πανελληνίου. Ὅτε δ' ὁ Νέστωρ οὗτος τῆς Νεωτέρας Ἑλλάδος ἀνέβαινε τὸ βῆμα, τὸ πλῆθος ἀθρόον συνέρρεεν ἵνα ἀκούσῃ αὐτόν ἀπαγγέλλων δὲ τοὺς λόγους του ἐφαίνετο γραφικώτατος καὶ παθητικώτατος· εἴλικυε καὶ συνεκέντρου τὴν προσοχὴν τοῦ ἀκροατηρίου, διὰ μόνης τῆς ῥητορικῆς αὐτοῦ εὐφραδείας. Ἐν τῷ ἐξόχῳ τούτῳ πολιτικῷ ὑπῆρχεν ἕνωσις δυνάμεων σπανίως ἀπαντωμένη, ἡ δὲ ῥητορικὴ δεινότης του ἦτο θεῖον δῶρον μοναδικόν. Πάντες ὅσοι ἤκουσαν αὐτὸν ῥητορεύοντα ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ βουλευτηρίου, ὠμολόγησαν ὅτι ἡ ῥητορικὴ δύναμις τοῦ Δεληγιώργη ἦτο ἀπαρά-

μιλλος και σχεδὸν ἀπεριόριστος, δὲν ἦσαν οἱ λόγοι του ἔπη πτερόεντα, ἀλλ' εἰσέηρχοντο εἰς τὴν καρδίαν και συνεκίνουν τὸν ἀκροατὴν εἰς τὸν ὕψιστον βαθμόν, ὁ εὐρύς αὐτοῦ νοῦς και ἡ ρέουσα γλῶσσα, δὲν ἐπέτρεπον αὐτῷ νὰ ἐμπίπτῃ εἰς λάθη και εἰς διορθώσεις τῶν ἐσφαλμένων, ὥστε ἐκάστη λέξις, ἐκάστη φράσις, ἦν δμαλὴ και ἐδείκνυε τὴν ὑψηλὴν αὐτοῦ τέχνην· τῇ ἀληθείᾳ οἱ λόγοι του ἦσαν τὰ ἀριστα τῆς ῥητορικῆς τέχνης παραδείγματα, τὴν ἀπαγγελίαν ἐσπούδασε μετὰ περισσοτέρας ἐπιστάσεως και προσοχῆς, ἢ πάντες οἱ σύγχρονοι αὐτοῦ ῥήτορες.

Ch' é muto spento e poca terra

Οὐδεμία ὑπερβολὴ ἤθελεν εἶσθαι, ἐὰν εἴπωμεν περὶ τοῦ Δεληγιώργη, ὡς και περὶ πολλῶν μεγάλων ῥητόρων, ὅτι μέγα μέρος τῆς ῥητορικῆς αὐτοῦ δεινότητος συναπῆλθεν μετ' αὐτοῦ. Αἱ λέξεις, αἱ εἰκόνες, αἱ ἰδέαι, αἱ ἐκφράσεις, δύνανται νὰ ὑπάρχωσι, ἀλλὰ τὸ ἔξοχον ἐκεῖνο πνεῦμα, ἡ ἠλεκτρικὴ ἐκείνη ἐκφράσις, τὸ πλήρες συμπαθείας βλέμμα, ἡ γλυκύτης τῆς φωνῆς, ἡ ῥητορικὴ εὐφράδεια, πάντα ταῦτα παρῆλθον ἢ ζῶσι μόνον ἐν τῇ μνήμῃ τῶν θρηνούτων αὐτῶν ἀκροατῶν.— Ὑπάρχουσιν ἐν Ἑλλάδι πλείστοι ἄλλοι ῥήτορες και δυνατὸν ν' ἀναφανῶσιν ἐν τῷ μέλλοντι ἔτι πλείονες· ἀλλ' ἴσως θὰ παρέλθωσιν αἰῶνες, πρὶν ἢ ἀναφανῆ ῥήτωρ ἐφάμιλλος τοῦ Ἐπ. Δεληγιώργη.

Τοιοῦτος λοιπὸν ἦν, ὁ αἰδίδιμος ἡμῶν ἀδελφός, ὁ Δημοσθένης οὗτος τῆς Νέας Ἑλλάδος, ἡ ἀηδὼν αὐτῆ τῆς Ἑλληνικῆς Βουλῆς.

Δικαίως ἄρα τὸ Πανελλήνιον συνησθάνθη βαθέως, τὴν ἀπώλειαν αὐτοῦ και ἀπέδειξε τρανῶς, ὅτι ἐκτιμᾷ τὰς ἀρετὰς και τοὺς ἀγῶνας τοιοῦτου πολιτικοῦ ἀνδρός.

Ὁ πολὺκλαυστος και ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφός ἀνῆκεν εἰς τὴν πολυάριθμον και σήμερον ἀπανταχοῦ τοῦ πεπολιτισμένον κόσμου, ἐπικρατοῦσαν τάξιν τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἵτινες φρονοῦσιν ὅτι, οἰοσδῆποτε θεσμὸς ἐπὶ τῆς συμπράξεως τῶν πολλῶν ἐρειδόμενος, παρέχει πλείονας ἐγγυήσεις τῆς μονοκρατίας, και ὅταν ἀκόμη αὐτῆ διευθύνεται ὑπὸ τῶν ἀρίστων. Εὐτυχῶς ἡ λέσχῃ ἡμῶν κέκτηται ἰδιόχειρον ἐπιστολὴν τοῦ ἀποδιώσαντος, ἐν ᾗ αὐτὸς οὗτος ἐν σκιαγραφίᾳ ἐξεικονίζει αὐτὸς ἑαυτὸν και ἐν ᾗ καταφαίνεται, ὁποῖος τις ἦτο και ὡς πολίτης και ὡς Ἑλληὴν ὁ Ἐπ. Δεληγιώργης και τὴν ὁποίαν ἔσον οὕτω θὰ σὰς ἀναγνώσῃ ὁ ἀδ. Γραμμ.

Καθ' ὄλον τὸν πολιτικὸν αὐτοῦ βίον ἀναβάς τὰ

ὑπάτα τῆς πολιτείας ἀξιώματα ὁ Ἐπ. Δεληγιώργης ὑπερησπίσθη μετ' αὐταπαρνήσεως τὸ δίκαιον, και ὑπῆρξεν ὁ τύπος και ὑπογραμμὸς εὐσυνειδησίας ἰκανότητος και ἀξιοπρεπείας. Ἰδίως δὲ ἔδωκε δείγματα τῆς βαθυνοίας του, κατὰ τὸ Λαυριωτικὸν ζήτημα, ὅπερ εἶχε λάβει διαστάσεις σπουδαίας διπλωματικῆς περιπλοκῆς· και οὕτω ἐξήγαγε τὸ ἔθνος ἀπὸ σπουδαίας δυσχερείας και ἔσωσε τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν και τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα ἐκ τῶν περιπλοκῶν τῆς διπλωματίας. Ἐπὶ δὲ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἡ λέσχῃ ἡμῶν παρακολουθοῦσα ὡς και πᾶς Ἑλληὴν, μετὰ μεγάλου ἐνδιαφέροντος, τὰς διαφόρους περιπλοκάς και τὴν ὅλην πορείαν ἐν γένει τοῦ Λαυριωτικοῦ ζητήματος ἔσπευσε ἀμέσως νὰ συγχαρῆ τὸν Ἐπ. Δεληγιώργη ἐπὶ τῇ αἰσίᾳ αὐτοῦ λύσει, ἐφ' ἣ και οὗτος λίαν φιλοφρόνως ἀπήντησε πρὸς ἡμᾶς· και τὴν ἐπιστολὴν δὲ ταύτην ἐξεικονίζουσαν τὴν μεγάλην τοῦ ἀνδρός μετριοφροσύνην, θὰ παρακαλέσω τὸν ἀδελφὸν Γραμματέα ν' ἀναγνώσῃ πρὸς ἡμᾶς.

Ἐκ τῆς αἰσίας δὲ και κατὰ τὰς εὐχὰς τοῦ Πανελληνίου λύσεως τὴν ὁποίαν διὰ τῆς ἰκανότητος τοῦ πρωθυπουργοῦ Δεληγιώργη, ἔσχε τὸ Λαυριωτικὸν ζήτημα, λαβοῦσα ἀφορμὴν ὀλόκληρος ἡ Εὐρώπη ἐπευφήμησε τὴν ἐπιτυχὴ ταύτην ἐκλογὴν τοῦ Βασιλέως, τὰ δὲ ἐγκριτώτερα φύλλα ἐπήνεσαν και ὁμοφώνως ἐπεδοκίμασαν τὴν πορείαν τοῦ Πρωθυπουργοῦ· ἰδίᾳ δὲ ἡ Ἀγγλικὴ ἐφημερὶς «Levant Herald» ἥτις οὐδῶλος διέκειτο εὐνοϊκῶς πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἔνεκα τῶν κομματικῶν αὐτῆς φατριῶν, ἐπὶ τῷ ἀκουσματοῦ τούτῳ ἔγραψε λίαν ἐκτεταμένον και ἐμβριθὲς ἄρθρον, ἐπαινοῦσα τὴν Κυβέρνησιν τοῦ Δεληγιώργη· πρὸς τοῖς ἄλλοις δὲ λέγει και τοὺς ἐξῆς ἀξιωματημονεύτους λόγους:

«Ἡ Κυβέρνησις τοῦ Δεληγιώργη φαίνεται ἐγκαταλιποῦσα καθ' ὀλοκληρίαν τὴν κομματικὴν διαμάχην και σταθερῶς προτιθεμένη νὰ ἀφιερώσῃ πᾶσας τὰς ἐνεργείας αὐτῆς εἰς τὴν ὕλικὴν πρόοδον τῆς χώρας. Τὸ πρόγραμμα τοῦτο ἐὰν τηρηθῆ, θέλει συντείνει πολὺ πλέον εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ γοήτρου και τῆς πίστεως τῆς Ἑλλάδος, ἢ σύμψασαι καὶ ἐνθουσιώδεις δημηγορίαι τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους, και ἀπαντα τὰ κύρια ἄρθρα τοῦ καθ' ὅλα ἐλευθέρου τύπου· θέλει δὲ συντελέσει πρὸς τούτοις εἰς τὴν ἐκρίζωσιν τῶν δύο ὀλεθρίων ἐκείνων ἀγρίων χόρτων, ἅτινα ὑπῆρξαν ἡ κατὰρα τοῦ πολιτικοῦ ἐδάφους τῆς Ἑλλάδος, τῆς ληστείας δηλονότι και τῶν φατριαστικῶν ἐριδῶν.»

Ἐν τῷ πολιτικῷ αὐτοῦ σταδίῳ ὁ Ἐπ. Δεληγιώργης δὲν ἐπεδίωξε δόξαν ματαιάν, ἐπιδείξεις και κόμπον, οὐδὲ παράσημα χρυσᾶ και ἀργυρᾶ· τὸ μόνον παράσημον ὅπερ συνώδευσε αὐτὸν και πέραν τοῦ τάφου, ἦτο ἡ πρὸς τὸ ἔθνος του ἀφοσίωσις και ἡ τοῦ καθήκοντος ἀκριβοῆς ἐκπλήρωσις. Οὕτως ἔζησε και οὕτως ἀπέθανεν. Ἐκεῖνο ὅμως ὅπερ ἀνυψοῖ αὐτόν, ὑπεράνω παντὸς πολιτικοῦ ἀνδρός τῆς Ἑλλάδος, ὅ,τι ἀνυψοῖ αὐτὸν εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς δόξης, εἶναι ὅτι καίπερ διαχειρισθεὶς πολλάκις τὸν δημόσιον πλοῦτον, ἀπέθανε πένης. Ναί! τὸ ἐπαναλαμβάνω ὁ Ἐπ. Δεληγιώργης ἀπέθανε πένης· ὁ Ἄδ. Δεληγιώργης ἦτο τίμιος, ἀπλοῦς, μετριοφρων, ἀρεταί, αἵτινες ἀνύψωσαν αὐτὸν εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς ὑπολήψεως και τῆς ὑπεροχῆς, ἀρεταί αἵτινες δυστυχῶς σπανίζουσιν ἐν τῇ ἐποχῇ ἐν ᾗ ζῶμεν και τῶν ὁποίων τὸ ἔθνος ἡμῶν ἔχει ἀνάγκη πρὸς ἀνάκτησιν τῆς ἀρχαίας αὐτοῦ εὐκλείας.

Καίτοι τοιοῦτος ὁ ἀδ. Δεληγιώργης ὡς ἀτελῶς ἐσκιαγραφῆσαμεν, δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ ἐκφύγῃ τὰ βέλη τῆς κακολογίας, ἀλλ' ἐλησμόνησαν ἴσως οἱ κακολογοῦντες, ὅτι ἦτο ἄνθρωπος, ὅτι οὐδὲν τέλειον ἐπὶ γῆς. Καθὼς τὸ ὠραιότερον και ὑψηλότερον δένδρον, οὔτινος ἡ κορυφὴ φθάνει μέχρι τῶν νεφῶν, ἀδύνατον εἶναι τοὺς χαμηλοτέρους αὐτοῦ κλώνους νὰ μὴ σύρῃ χαριέντως ἐπὶ τῆς γῆς, οὕτω και ὁ ἄνθρωπος, καίτοι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἀείποτε ἀτενίζουσι πρὸς τὸν οὐρανόν, ἔνθα μόνον τὸ τέλειον, ἀδύνατον εἶνε νὰ μὴ στρέψῃ αὐτοὺς και πρὸς τὴν γῆν ὅπου ὑπάρχει τὸ ἀτελές.

Ἐν τούτοις ἡμεῖς ταύτην τὴν ἐσπέραν τιμῶμεν τὸν ἀνδρα οἷος ἦτο, και ἐπὶ τοῦ τάφου τούτου προσφερόμεν θαλερὸν δάκρυ, ὡς φόρον αἰωνίας εὐγνωμοσύνης. Τὸν τιμῶμεν διὰ τὰς ἀρετὰς του, τὸν τιμῶμεν διὰ τοὺς ἀγῶνας και τὸν πατριωτισμὸν του, ἰδίᾳ δὲ διὰ τὴν παραδειγματικὴν και ἐνδοξον πενίαν του.

Οὗτος ἦδη ἀποκατέστη ἱστορικὸν πρόσωπον, εἰς δὲ τὴν ἱστορίαν, τὸν ἀμερόληπτον τοῦτον κριτὴν τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων, ἐναπόκειται νὰ διαιωνίσῃ τὰς ἀρετὰς και τὴν μνήμην τοῦ πολιτικοῦ τούτου ἀνδρός, παρέχουσα ὠραῖον και ἀξιομίμητον πρότυπον εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς. Ἡμεῖς, εἰμὶ βέβαιος, ὅτι εἰς τὸ μέλλον ἀσμένως θ' ἀναπολώμεν ἐν τῇ μνήμῃ ἡμῶν ὅτι ἐξήσαμεν εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν οὗτος ἔζησεν, ὅτι ὑπῆρξαμεν σύγχρονοι αὐτοῦ, ὅτι τὸν εἶδομεν, τὸν ἠκούσαμεν, τὸν ἐγνωρίσαμεν. Μετ' ἀγαλλιᾶσεως δὲ θὰ διηγώμεθα τὰ περὶ αὐτοῦ, εἰς

τοὺς μέλλοντας νὰ μᾶς διαδεχθῶσι, και ὅταν ἔλθῃ ἡ στιγμή καθ' ἣν ἕκαστος ἡμῶν θὰ κατέλθῃ εἰς τὴν τελευταίαν αὐτοῦ κατοικίαν, θὰ φέρῃ ἐγκυραγμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ τὸ προσφιλὲς και ἐνδοξον ὄνομα τοῦ κλεινοῦ τῆς Ἑλλάδος πολίτου,

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΔΕΛΗΓΙΩΡΓΗ!

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ λόγου τοῦ Σεβ. ὁ ἀδ. Γραμματέας και Πρ. Σεβ. Παναγιώτης Γρηγοριάδης ἀνέγνωσε κατὰ διαταγὴν τοῦ Σεβ. τὰς ἐξῆς δύο ἐπιστολάς, αἱ δὲ ἀείμνηστος εἶχε πέμψει πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Στοάν «ἡ Νίκη» ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ λόγῳ τοῦ Σεβ. αὐτῆς ἀναφέρεται.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ Α΄.

Ἀξιότιμοι και ἀγαπητοὶ ἀδελφοί!

Εὐλαβῶς παρέλαβον ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Ἀξιοτ. κ. Σπ. Χ. Γιαν. προέδρου τῆς ἡμετέρας Στοᾶς τὸ τε ψήφισμα και τὴν ἐπιστολὴν αὐτῆς.

Αἰσθάνομαι ὅτι δὲν εἶμαι ἄξιος τῆς τιμῆς ἧς με ἠξιώσατε, ἀλλὰ και τὴν ὑποχρέωσιν νὰ γείνω. Αἱ δὲ ἀφορμαὶ αἵτινες παρεκίνησαν τοὺς ἀδελφούς ὅπως μοι ἀπονεύσωσι τὴν τιμὴν ταύτην, μοὶ ἐμπνεύουσι νέον θάρρος, ἐκ πολλῶν ἀφορμῶν τοῦ ὑπάρχοντος ἐλαττωθέντος, ὅπως ἐξακολουθήσω τὸ ἔργον τοῦ καθήκοντος. Ἀληθῶς τὰ ἔθνη δὲν μετρῶσι τὸν βίον αὐτῶν, με τὸν βίον τῶν ἀνθρώπων· ζῶσιν εἰς αἰῶνας ἐνῶ τὸ ἄτομον τρίς εἰς ἕκαστον αἰῶνα ἐκλείπει· ἀλλ' ὅ,τι ὅμως κυρίως συντελεῖ εἰς τὴν πρόοδον τῶν ἐθνῶν, εἶνε ἡ φιλοτιμία τοῦ ἀτόμου ὅπως ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του ἀμάσῃ ἡ Πατρίς του. Ἄνευ δὲ ταύτης αἱ γενεαὶ και τὰ ἔθνη παρέρχονται ἄσημα και γίνονται ἔρμαιον τῆς τύχης, τὴν φιλοτιμίαν ταύτην ὀφείλομεν νὰ ἔχωμεν πάντες οἱ Ἕλληνες και νὰ καλλιεργήσῃ ἡ Στοά μας, ἐν ᾗ σὰς εὐγνωμονῶ ὅτι μοὶ ἐψηφίσατε θέσιν περιφανῆ.

Ἡ γενεά μας παρέλαβε τὴν πατρίδα κακῶς ἔχουσαν· διότι μετὰ τῶν ἠρώων τῆς ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας και ἡμῶν ἐμεσολάβησεν ἐποχὴ νηπιώδης, ἡ μετὰβασις ἀπὸ τῆς δουλείας, ἣν ἐκεῖνοι ἐν μέρει ἀπέσεισαν, εἰς τὴν ἐλευθερίαν, ἐξ ἧς μὲν ὄφειλε νὰ βλαστήσῃ ἡ τοῦ Γένους ἀνάστασις, ἀλλ' ἥτις ὅμως προαπαιτεῖ πλήρη ἀποκατάστασιν και ἐδραιούται διὰ μεγάλων θυσιῶν. Ἀλλ' ἦδη ὁ μὲν χρόνος ἰκανῶς εἰργάσθη, αἱ δὲ θυσίαι κείνται εἰς τὴν ἐξουσίαν μας, ἡ δὲ πατρίς μας δεῖται συντόνου ἐπιμελείας, διότι ἡ γενεά μας μικρὰ ἔπραξε και λόγου ἀνάξια. Πρὸς ἐκπλήρωσιν δὲ τῆς ἱερᾶς ταύτης ἐντολῆς, ἐξηγῶ ἣν ἐλάβετε πρωτοβουλίαν συστήσαντες τὴν Στοάν

τῆς Νίκης ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ καὶ τὸ ἀναγινώσκω ἐν τῷ συμβόλῳ αὐτῆς.

Ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ ἐργασία φέρουσιν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ ἔθνους μας. Δι' αὐτῶν ὁ Ἕλληνας προσπορίζεται τὰ μέσα τῆς ἐντίμου ὑπάρξεως καὶ τῆς ὑλικῆς καὶ διανοητικῆς προόδου τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας. Διὰ δὲ τῆς ἀδελφότητος καὶ τῆς ἀλληλεγγύης φερόμεθα πρὸς τὴν ἐδραϊώσιν τῆς ἐλευθερίας, ἥτις εἶνε ὁ σκοπὸς τῆς ἀποκαταστάσεως ἡμῶν καὶ ἡ τελειότης τῆς πολιτικῆς κοινωνίας.

Ἐκάστη ἐποχὴ ἔχει τὰς ἰδέας τῆς ὀφείλω δὲ νὰ ἐκφράσω πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς τὴν ἰδέαν τῆς ἐποχῆς μας, ὡς σκέπτομαι περὶ ταύτης, δὲν διστάζω νὰ δώσω τὰ πρωτεῖα μεταξὺ τῶν ἰδεῶν, ἃς περιλαμβάνει τὸ σύμβολον τῆς Στοᾶς μας, εἰς τὴν ἰδέαν τῆς ἀλληλεγγύης. — Ἐκ τῶν ἐπτὰ σοφῶν τῆς ἀρχαιότητος ἀρμόζει νὰ λατρεύωμεν τὸν εὐρόντα τὴν σωτηρίαν τῶν ἐθνῶν, ἐν τῇ ἀλληλεγγύῃ τῶν μελῶν αὐτῶν. Τὸ Ἕλληνικὸν ἔθνος ἐν τῇ ἐποχῇ ἐν ἣ ζῶμεν θέλει σωθῆ εἰς τὸν ἀσφαλῆ λιμένα, τὸν τῆς χειραφεσίας τοῦ γένους, ἐὰν τὰς συμφορὰς τοῦ ἐνός, αἰσθάνωνται πάντες. Ἐπιβουλεύονται τὸν Ἕλληνα μὲν ἐν τῇ ἐνότῃ τῆς ἐκκλησίας; Πρέπει νὰ τείνωμεν χεῖρα πρὸς αὐτήν, ὡς τὴν ἀσπίδα τοῦ ἔθνισμοῦ μας. Ἐπιβουλεύονται τὰς ἐλευθερίας τῆς ἀνεξαρτήτου Ἑλλάδος; Πρέπει νὰ ἐγκολπώμεθα πάντες, οἱ τε ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τὸν ἀγῶνα τῆς ἀντιδράσεως. Ἐπιτίθενται κατὰ τῶν προνομίων τοῦ δουλεύοντος Γένους; Μὴ βλέπωμεν μὲ ἀδιαφορίαν, τὴν κατάλυσιν τῶν ἀρχαίων δεσμῶν, τῆς τοῦ Γένους ἐνότητος. Πάσχει ἡ Κρήτη; Ἄς συμπάσχωμεν πάντες.

Ἄλλ' ἡ ἀλληλεγγύη, τῆς ὁποίας δύναμιν μεγαλειτέραν δὲν ἐγνώρισαν ἐν τῷ βίῳ τῶν ἐθνῶν, ἔχει ἀνάγκη μελῶν. Καὶ διὰ τοῦτο εὐγνωμονῶ καὶ πάλιν τοῖς ἀδελφοῖς, οἵτινες μὲ εἰσήγαγον ἐν τῷ ἐντίμῳ κέντρῳ τῆς ἐθνικῆς ἀλληλεγγύης, ἣν ἀνέλαβον νὰ ἐνσπεύρωσιν εἰς τὸ ἀσπαῖρον ἔθνος. Ἄς φροντίσωμεν νὰ μεταδώσωμεν τὸ αἶσθημα τῆς ἀλληλεγγύης εἰς τὴν ἡμετέραν γενεάν, ἥτις διαχειρίζεται ἤδη τὰς κοινωνίας, καὶ συγχρόνως ἃς ἐργασθῶμεν, ὅπως παρασκευάσωμεν τὴν διάδοχον αὐτῆς, εἰς τὴν γυνῶσιν τῆς πολυδυνάμου ταύτης ἀρχῆς καὶ εἰς τὴν εὐλαβῆ λατρίαν αὐτῆς. Διὰ τὸ πρῶτον χρησιμεύει ἡ ἐπιμελὴς καὶ ἀμερόληπτος μελέτη τοῦ βίου τῆς πατρίδος μας, ἐλευθερίας καὶ δούλης. Τὸ δὲ δευτέρου θέλωμεν κατορθώσῃ διὰ τῆς ἐξαπλώσεως τῆς παιδείας καὶ ἰδίως τῆς ἑλληνομαθείας καὶ τῆς ἀνατροφῆς εἰς ἀρετὴν τῆς ἀνατρεφομένης ἤδη γενεᾶς.

Ὁ χρόνος εἶνε ἄριστος φίλος τοῖς δραστηρίοις, ἐπιβουλότατος δ' ἐχθρὸς τοῖς χαίνοισι, διότι εἶνε συνεχῆς καὶ ἀδιάκοπος. Ἄς ἔχωμεν τὴν ἀρετὴν νὰ παρεμβάλωμεν τὴν μόνην ὠφέλιμον διακοπὴν ἣν παρέχουσιν ἡμῖν τὰ κοιὰ δυστυχήματα. Νέα ἐποχὴ δι' ἡμᾶς ἃς ἀρχίζει τὴν ἐπιούσαν ἐκάστης ἀποτυχίας ἣν δὲν ἐπρολάβομεν. Ἐνθυμούμενοι δ' ὅτι δὲν ἀνήκομεν εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς, ἀλλὰ τῇ πατρίδι, ἃς μὴ χαυνώμεθα ἐκ τῶν ἀλλεπαλλήλων ἀτυχημάτων αὐτῆς. Πόσοι αἰῶνες περιπετειᾶς δὲν παρήλθον πρὸ τῆς ἀκμῆς καὶ μετὰ τὴν ἀκμὴν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, ἣς ἔχομεν τὴν ἐντολὴν αἰ παροῦσαι καὶ μέλλουσαι γενεαί, ν' ἀποκαταστήσωμεν τὴν εὐκλειαν, ἣς ὁ Πλάστης ἐνέσταξε τὸ σπέρμα εἰς τὰ στοιχεῖα τῆς χώρας καὶ τὸ αἷμα τῆς φυλῆς.

Ἐχόντες δὲ τὰς ἐλπίδας εἰς τὸν Ὑψιστον, ἃς ἐπικαλούμεθα ἀδιακόπως ἐφ' ἡμᾶς τὴν παντοδυναμίαν αὐτοῦ.

Δέξασθε, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, τὴν διαβεβαίωσιν τῆς πρὸς ὑμᾶς ὑπολήψεως καὶ εὐχριστοῦ ἀγάπης μου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἀπριλίου 1870.

Ε. ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ Β'.

Ἀξιότιμε ἀδελφὲ καὶ φίλε!

Ἐβράδυνα ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ν' ἀπαντήσω εἰς τὴν ὑμετέραν ἐπιστολὴν τῆς 15 Μαρτίου, ἣν ἐπ' ὀνόματι τῆς «Νίκης» εὐπρεστέτητε νὰ μοι γράψετε, διότι ἔκτακτοι περιστάσεις τὰς ὁποίας δὲν ἀγνοεῖτε μὲ ἐμπόδιον. Ἡδὴ δὲ σπεύδω νὰ ἐκφράσω πᾶσιν ὑμῖν τὴν εὐγνωμοσύνην μου διὰ τὴν ἀγαθὴν μνήμην, ἣν περὶ ἐμοῦ ἐκ τοῦ παρελθόντος διατηρεῖτε καὶ διὰ τὴν ἀγαθὴν γνώμην, ἣν περὶ τῆς τῶν κοινῶν διαχειρήσεώς μου ἐμορφώσατε, προσεκτικῶς παρακολουθοῦντες τὸν βίον τῆς ἡμετέρας Πατρίδος.

Σᾶς παρακαλῶ δὲ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι νὰ ὑπάρξετε ἐπιεικεῖς κριταὶ καὶ νὰ μὲ ὀδηγήτε διὰ τῆς γνώμης σας εἰς τὸ καλῶς πολιτεῦσθαι.

Ἀθῆναι τῇ 3 Ἀπριλίου 1870.

Ὁλιος ὑμέτερος
Ε. ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗΣ.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἐπιστολῶν τούτων, ἀφοῦ κατὰ τὰ ἀρχαῖα τεκτονικὰ ἦθη καὶ ἔθιμα ἐτελέσθησαν μετὰ κατανύξεως τὰ τῆς πενθίμου τελετῆς, ὁ Σεβ. Γ. Δ. Κανάλης ἔδωκε τὸν λόγον εἰς τὸν ἀδ. ῥητ. Δρ. Κων. Καρρέρη ὅστις γαλλιστὶ ἐξύμνησε τὰς ἀρετὰς, τὸν πατριωτισμὸν, τὴν αὐταπά-

νησιν καὶ τὸν πολιτικὸν βίον τοῦ ἀποβιώσαντος Ἀδ. ἐπαινέσας τὴν γενέτειραν αὐτοῦ γῆν, τὸ κλεινὸν Μεσολόγγιον, ὅπερ καὶ ἀπεκάλεσε Γολγοθὰν τῆς Ἑλλ. ἐπαναστάσεως, μὴ λησμονήσας ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ, τὸ ὄνομα τοῦ Βύρωνος, ὁ ὁποῖος ὡς καλλικέλαδος ἀπῶν ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἔψαλε τὸ ἐξῆς κύκνειον ᾄσμα:

«Seech out—less often sought than found
A soleties' grave, for thee the vest;
Then look around, and choose thy ground
And take thy sest.»

Τοῦ ἀδελφοῦ ῥήτορος καταπαύσαντος τὸν λόγον ὁ ἀδ. Σ. Γ. Δ. Κανάλης καθυπέβαλεν εἰς τὴν Στοᾶν ψήφισμα, προτάξας τοὺς ἐξῆς λόγους:

Πρὸ δέκα ἐτῶν ὅτε εἶχε συστηθῆ ἡ ἡμετέρα Δέσχη ἔσχον τὴν εὐχαρίστησιν νὰ προτείνω ὡς ἐπιτίμου Σεβασμίον τοῦ Ἑλληνικοῦ τούτου Σκηνώματος τὸν πρὸ μικροῦ ἀποδημήσαντα ἀδ. ἡμῶν Ἐπ. Δεληγιώργην. Ἐπέπρωτο δ' ἐγὼ ὁ ἴδιος μετὰ λύπης νὰ καταθέσω ἐπὶ τοῦ φερέτρου αὐτοῦ, τὸ ἐξῆς ψήφισμα:

ΨΗΦΙΣΜΑ

Ἐπειδὴ ὁ Μ. Α. Τ. Σ. ἐν ταῖς ἀνεξερευνητοῖς Αὐτοῦ βουλαῖς, κηδύκησε νὰ προσκαλέσῃ ἐκ τοῦ ἐπιγείου τούτου σκηνώματος εἰς τὸ οὐράνιον, τὸ πνεῦμα τοῦ προσφιλοῦς ἀδ. καὶ ἐπιτίμου Σεβ. Ἐπ. Δεληγιώργην, τὸ σκηνώμα ἡμῶν ἐκφράζει τὴν βαθεῖαν αὐτοῦ θλίψιν διὰ τὸν ἄωρον θάνατον τοιοῦτου πολυτίμου ἀδελφοῦ καὶ ψηφίζει:

«Καίτοι πάντες οἱ ἀδ. τοῦ ἡμετέρου Σκηνώματος βαθύτατα συνησθάνθησαν τὴν ἀπώλειαν ἀνδρὸς καὶ ἀδελφοῦ περικοσμουμένου ὑπὸ πλείστων καὶ σπανίων ἀρετῶν, καταλιπόντος διὰ τοῦ θανάτου αὐτοῦ κενὸν δυσαναπλήρωτον, εἰς τε τὸ ἔθνος καὶ τὸν Τεκτονισμὸν, ἐν τούτοις μετὰ ταπεινότητος καὶ σεβασμοῦ ὑπήκουσιν εἰς τὰς ἀνεξερευνητοῦς βουλάς τῆς Θεῆς Προνοίας.

«Ψηφίζει ἐπι ὅπως ὁ ἀδ. Γραμματεὺς ἐνταλθῆ νὰ γράψῃ ἐπιστολὴν συλλυπητήριον εἰς τὴν ἀξιότιμον χήραν καὶ τὰ τέκνα τοῦ αἰοδίου ἡμῶν ἀδελφοῦ Ε. Δεληγιώργην, δι' ἧς τὸ [] «ἡ Νίκη» νὰ ἐκφράξῃ τὴν ἄφατον λύπην τῶν μελῶν τῆς, ἐπὶ τῷ ἄωρῳ θανάτῳ τοιοῦτου σπανίου ἀνδρὸς, προφιλεστάτου συζύγου καὶ φιλοστόργου πατρός, εὐχόμενον συνάμα ὅπως ὁ Μ. Α. Τ. Σ. ἐνσταλάξῃ τὸ βάλαμον τῆς οὐρανόου παραμυθίας Αὐτοῦ, εἰς τὴν τεθλιμένην καρδίαν τῆς τε χήρας καὶ τῶν ὄρφανῶν αὐτοῦ.»

Τὸ ψήφισμα τοῦτο ὁ ἀδ. Α. Ἐπ. καὶ Πρ. Σ.

Γ. Γρηγοριάδης καὶ ὁ ἀδ. Β. Ἐπ. καὶ Πρ. Σ. Π. Ν. Κίττας τὸ ὑποστηρίζουσιν ἐν ὀνόματι ὄλων τῶν ἀδ. μετ' ὃ ὁ ἀδ. Α. Ἐπ. ἀπήγγειλεν λόγον κατὰ ληλον τῇ περιστάσει.

Τοῦτον διεδέχθη ὁ ἀδ. Ἀνδρ. Σεμιτόπουλος ἀπαγγέλλας καὶ οὗτος λόγον ἐξαιρετον καὶ εὐφραδέστατον.

Εἶτα ὁ ἀδ. Σεβ. καὶ οἱ δύο Ἐπ. κρατοῦντες στεφάνους καὶ παρακολουθούμενοι ὑπὸ πάντων τῶν ἀδ. φερόντων κλάδους ἀκακίας, περίηλθον τρεῖς τὸ κενοτάφιον καὶ πενήθησαντες κατὰ τὰ τεκτονικὰ ἔθιμα, ἀπέτειναν τῷ αἰοδίμῳ ἀδ. τρεῖς τὸ ὑστατον χαῖρε.

Τότε ὁ ἀδ. Σεβ. προσφονῶν τὸν ἀποθανόντα ἀδ. εἶπε: «τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγωνίσω, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα, ὅθεν ἐναπόκειται σοι ὁ τῆς Δικαιοσύνης στέφανος» καὶ ἀμέσως ὁ ἀδ. Σεβ. μετὰ τῶν δύο Ἐπ. ἀπέθεσαν τοὺς τρεῖς στεφάνους ἐπὶ τοῦ κενοταφίου, πάντες δ' οἱ ἀδελφοὶ ἔρριψαν ἐπ' αὐτοῦ τοὺς κλάδους τῆς ἀκακίας.

Μετὰ ταῦτα ὁ ἀδ. Πρ. Σ. Π. Γρηγοριάδης προὔτιθετο ν' ἀπαγγεῖλῃ καὶ τοὺς, παρ' αὐτοῦ πεποιημένους εἰς τὴν ἀρχαίαν, Ἑλληνικὴν, στίχους ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ μεσονύκτιον εἶχε παρέλθει δὲν τοὺς ἀνήγγειλεν.

Ἡ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΝ ΔΕΛΗΓΕΩΡΓΗ ΣΥΛΛΗΠΗΤΗΡΙΟΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΕΛΛ. [] «Ἡ ΝΙΚΗ»

Ἑλλ. [] «ἡ Νίκη».

Ἐν Σμύρνῃ τῇ 8 Ἰουλίου 1879.

Ἀξιότιμε καὶ εὐγενὲς Κυρία.

Ἡ ἐν Σμύρνῃ Ἑλλ. τεκτονικὴ λέσχη «ἡ Νίκη» μετ' ἀφάτου λύπης, μαθοῦσα τὸν θάνατον τοῦ πεφλημένου ὑμῶν συζύγου, πρὸ δεκαετίας δὲ ἐπιτίμου αὐτῆς Σεβασμίου, τοῦ ἀειμνήστου ἀδελφοῦ Ἐπαμεινώνδα Δεληγιώργην, συνελθοῦσα ἐκτάκτως τὴν 30^{ην} τοῦ λήξαντος Μαΐου ἐν μέσῳ γενικοῦ πένθους ἐτέλεσεν ἐπίσημον τεκτονικὸν μνημόσυνον, ὑπὲρ τῆς ἱερᾶς μνήμης τοῦ προῶρος ἐκδημήσαντος πολυκλαύστου καὶ Σεβασμίου ἀδελφοῦ αὐτῆς, συνάμα δ' ἐψήφησε τὰ ἐξῆς.

α') Καίτοι πάντες οἱ ἐν Σμύρνῃ Ἕλληνες τέκτονες βαθύτατα συνησθάνθησαν τὴν ἀπώλειαν κτλ. κτλ. (ἴδε προηγούμενον ψήφισμα).

Δέχθητε, ὦ εὐγενὲς κυρία, τὴν ἐκφρασιν τῆς βα-

θυτάτης ὑπολήψεως καὶ ἀφοσιώσεως πάντων τῶν μελῶν τῆς ἐνταῦθα Ἑλλ. Τεκτ.: [] «ἡ Νίκη» (Τ. Σ.)

Ὁ Γραμματεὺς
Γ. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ.

Πρὸς τὴν ἀξιότιμον κυρίαν Ξανθὴν
Χήραν Ε. Δεληγεώργη.

Προσεχῶς θέλομεν δημοσιεύσει καὶ ἄλλα τινὰ ἔγγραφα οἷον ἐπιστολάς Γλάδστονως, Βλάκιν, Δεληγιώργη κτλ. δι' ὧν καταφανῆσεται πόσον τὸ Ἑλλ. [] «ἡ Νίκη» σπουδαίως εἰργάσθη ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν δικαιωμάτων ἐν τε τῇ Εὐρώπῃ καὶ Ἀνατολῇ, ἰδίᾳ δὲ ἐν Ἀγγλίᾳ. Σ. Α. ΑΠΟΣΤ.

ΙΟΥΛΙΟΥ ΣΙΜΩΝΟΣ Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν.)

Τὸν ἐνηγκαλίσθη καὶ ἐσυλλογίσθη ὅτι ὁ διδάσκαλος δὲν εἶχε κοπιᾶσαι ματαίως διδάσκων.

Παρετήρησα αὐτῷ νὰ ἦνε προσεκτικὸς εἰς πᾶν ὅ,τι ἤθελεν ἰδεῖ καὶ εἰς πᾶν ὅ,τι ἤθελεν ἀκούσει. Ἐπίστευον δὲ ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ του ἤθελον περιορισθῆ μόνον εἰς τὸ νὰ παρατηρῶσι τὸν λαμπροφόρον ἐκείνον κόσμον καὶ νὰ θωπευθῆ ἀπὸ τὰς φιλικὰς τοῦ χωρίου του κόρας. Ἀλλ' ἠπατήθη. Γάμος δὲν ἦτο αὐτῷ ἔκτακτόν τι. Ἐπειδὴ δὲ παρηκολούθει πάντοτε τὸν πάππον του, ἦτο ἐκ τῶν τακτικῶν φοιτητῶν τῆς δημορχίας. Παρετήρησα τὸ ἐλευθέριον τοῦ πνεύματός του ἐκ τῶν ἐρωτήσεων, ἃς μοὶ ἀπέτεινε κατόπιν, ὅτε ὠδεύομεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

«Ἀνάδοχέ μου, μοὶ εἶπε διατί λέγουσιν, ὅτι ὁ Περικλῆς εἶνε ἐνήλιξ, ἢ δὲ Μαρία κόρη ἀνήλιξ;—Φίλε μου, ἀνήλιξ εἶνε τις μέχρι τοῦ 21^{ου} ἔτους τῆς ἡλικίας σου, καὶ ἀπὸ τοῦ 21^{ου} εἶνε ἐνήλιξ.—Τί σημαίνει, ἀνάδοχέ μου, τὸ νὰ ἦνε τις ἐνήλιξ;—Φίλε μου, ὅταν τις ἦνε ἀνήλιξ δὲν δύναται νὰ διαθέσῃ τὰ ἑαυτοῦ, οὔτε νὰ πράξῃ τι ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ πατρός του, ἢ, ἂν μὴ ἔχῃ πατέρα, ἄνευ τοῦ κηδεμόνου, ὅστις τὸν ἀντικαθιστᾷ.—Ἀλλ' ἀνάδοχέ μου, ὅταν τις εἶνε 21 ἔτους τὴν ἡλικίαν εἶνε ἐνήλιξ, δὲν ἔχει δῆλον ὅτι πλέον ἀνάγκη τῆς συγκαταθέσεώς τινος;—Οὐδενός.—Δύναται νὰ πωλήσῃ, νὰ ἀγοράσῃ, νὰ διαμένῃ ὅπου θέλει, νὰ ταξιδεύσῃ, νὰ ἔχῃ ὑπηρέτας;—Βεβαίως. Καὶ δύναται ἐπίσης νὰ ψηφίσῃ εἰς τὰς ἐκλογάς.—Τέλος δὲν ἔχει πλέον ἀνάγκη νὰ ζητήσῃ τὴν ἀδειάν τινος, ἀλλὰ πράττει πάντα κατὰ τὴν θέλησίν του;—Μάλιστα.—Ἀλλὰ

δὲν μοὶ λέγεις, ἀνάδοχέ μου, διατί ἐρωτῶνται πρὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, ἂν συγκατατίθενται νὰ συζευθῶσιν οἱ μελλονόμενοι;—Διότι ὁ γάμος εἶνε ἢ σπουδαιότερα τοῦ βίου τοῦ ἀνθρώπου πράξις, καὶ εἶνε ἀνάγκη νὰ ὑπάρχῃ ἡ ἀμοιβαία συναινέσις τῶν μελλόντων νὰ συζήσωσι διὰ βίου. Οὗτοι θὰ ἀποτελέσωσι μετ' ὀλίγον νέαν οἰκογένειαν, θὰ συνοικήσωσιν, εὐτυχεῖς δὲ θὰ ἦνε, ἂν ἡ ἐκλογή γείνη ἐξ ἀμοιβαίας ἀγάπης, καὶ δυστυχεῖς, ἂν εὐρεθῶσιν ἠπατημένοι.

Οὗτοι θὰ ἀποκτήσωσι μετ' ὀλίγον τέκνα καὶ θὰ ἦνε ὑποχρεωμένοι νὰ τὰ ἀναθρέψωσι καὶ νὰ τὰ ἐκπαιδεύσωσιν. Ὅταν θὰ ἡλικιωθῆς, τότε θὰ ἐννοήσῃς καλλίτερον ταῦτα, τώρα δὲ ἀρκεῖ νὰ γινώσκῃς ὅτι ἡ οἰκογένεια εἶνε τὸ ἀγιώτερον καὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. Πάντες οἱ συγκροτοῦντες ταύτην, πατήρ, μήτηρ, καὶ τέκνα ὀφείλουσι νὰ ἦνε στενῶς συνδεδεμένοι. Ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ ὀφείλουσι νὰ ἦνε ἔτοιμοι νὰ θυσιάσωσι καὶ τὴν ζωὴν των, ἂν ἦτο ἀνάγκη, διὰ τὰ τέκνα των. Ὁφείλουσι νὰ παρέχωσιν αὐτοῖς τὸ καλύτερον παράδειγμα, νὰ διδάσκωσιν αὐτὰ τὸ κατῆκον, νὰ ἐνσπείρωσιν αὐτοῖς ἀγαθὰ αἰσθήματα, καὶ νὰ τὰ προπαρασκευάζωσι διὰ πᾶσαν δυσχερείαν, ἣν θὰ συναντήσωσιν ἐν τῷ βίῳ των. Ὁφείλουσι νὰ τοὺς διδάσκωσιν τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν νόμον, ὅστις οὐδὲν ἄλλο εἶνε, παρὰ ὁ γραπτὸς τύπος τοῦ κατῆκοντος. Τὰ δὲ τέκνα, πάλιν νὰ ἀγαπῶσι καὶ νὰ εὐγνωμονῶσι τοὺς γονεῖς των. Ὁφείλουσι νὰ τοὺς ὑπακούωσιν, καὶ νὰ προσπαθῶσι νὰ τοὺς καθιστῶσιν εὐτυχεῖς.—Ω! ἀνάδοχέ μου, ὁμιλεῖτε ἀκριβῶς, ὡς ὁ ἱεροκῆρυξ ἡμῶν.—Καὶ ὁ πάππος σου ὁμιλεῖ διαφοροτρόπως; Εἶδες πρὸ ὀλίγου, πῶς τὸν ἠκροῶντο; Ἡ Ἑλένη ἤρχισε νὰ κλαίῃ.—Καὶ ἡ μαμὰ ὡσαύτως ἔκλαιεν.—Καὶ ἐσκέπτετο, τέκνον μου, ὅτι ἐγένετο εὐτυχῆς κόρη καὶ εὐτυχῆς σύζυγος. Ἐξαρτᾶται δὲ ἀπὸ σοῦ, Ἰωάννη, καὶ τῆς μικρᾶς ἀδελφῆς σου, ὥστε νὰ καταστῇ ἐπίσης ἡ εὐτυχεστέρα τῶν μητέρων.»

Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀπεχωρίσθη ἐντελῶς τοῦ συντρόφου μου. Οὗτος ἀνεμίχθη μετὰ τῆς ἀκολουθίας τῶν μελλονόμενων καὶ ἔλαβε μέρος ὡς συνακόλουθος τοῦ γαμβροῦ. Ἐγένετο δῆλον ὅτι παρὰ νυμφος, ὡς ἄλλοτε ἡμεῖς ἐλέγομεν οὐχὶ τοὺς στεφανώνοντας, ἀλλὰ τοὺς παρισταμένους παρὰ τῷ γαμβρῷ καὶ τῇ νύμφῃ κατὰ τὴν ἱεροτελεσίαν. Πρόσεξον, εἶπον εἰς τὸν πάρεδρον ἐξερχόμενος, ὁ ἐγγονός σου παρὰ πολὺ θωπεύεται. Ἐγὼ καὶ σὺ ἀνετράφημεν ὀλίγω τραχύτερα, καὶ

δὲν μᾶς ἐβλαψε τοῦτο. Ἄν ἤμην εἰς τὴν θέσιν σου θὰ τὸν ἔθετον μετὰ τῶν δημοτικῶν του. Ὁ Ἀνδρόνικος ἀκούσας τοῦτο ὑπετονθόρῳσεν ὀλίγα τινα, ἀλλ' ἔπειτα ἐνόησεν ὅτι εἶχον δίκαιον. Καὶ εἰς τὸ γαῦμα παρέλαβεν ὁ πάρεδρος τὸν παῖδα, τὸν ἀπέπευξε δὲ κατὰ τὸ τέλος καὶ πρὸ τῶν ὀπωρῶν. Μετ' ὀλίγον τὸν εἶδον ξυλοκοπούμενον πρὸς τινα τῶν συντρόφων του, καὶ μετὰ ἐν τέταρτον παίζοντα τὰς ἀμάδας.

«Ἐνθυμῆσαι τοὺς γάμους τῆς Ἀνέτας, ἣτις τώρα εἶνε κυρία Χαριλάου, καὶ μήτηρ τοῦ νέου γαμβροῦ; Εἶπον εἰς τὸν Ἀνδρόνικον.—Μάλιστα, μοὶ εἶπεν. Εἶμεθα πλέον τῶν πεντακοσίων εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ Πολυφήμου, καθήμενοι κατὰ γῆς σταυροποδιτί. Ἐκεῖ ἐψήθησαν ἀμνοί, καὶ ἀφοῦ ἐστρώθη τὸ ἔδαφος διὰ μυρσινῶν, διεμοιράσθησαν τὰ κρέατα, καὶ ὁ οἶνος εἰς πάντας ἡμᾶς, οἵτινες ἀφοῦ ἐχορτάσαμεν φαγητοῦ καὶ ποτοῦ ἐχορεύσαμεν μέχρι νυκτὸς πρὸς τὸν ἦχον τῆς ἐγχωρίου μουσικῆς. Πόσῳ ἀπλᾶ ἦσαν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τὰ ἦθη! Ἀναπολῶ εἰς τὴν μνήμην μου τὰς διασκεδάσεις, αἵτινες ἐγίνοντο εἰς τὸν οἶκον τῆς νύμφης, ὅτε ἐπὶ ἐβδομάδας ὀλοκλήρους ἄπασαι τοῦ χωρίου αἱ κόραι συνήρχοντο τὴν ἐσπέραν ἐκεῖ ἄδουσαι καὶ χορεύουσαι δι' ὅλης τῆς νυκτός. Ἀπαντες οἱ εἰσερχόμενοι ἔρραινον τότε τὰ ἐστημένα τῆς μελλονόμενου προικῆς φορέματα δι' ἀργυρῶν ἢ χρυσοῦν νομισμάτων. Παντοῦ γέλωτες καὶ χαρὰ!—Ὁ φίλος μου ἐσκέφθη στιγμὴν τινα «θὰ ἠδυνάμην, εἶπε, νὰ κατορθώσω, ὥστε νὰ ἴδῃς καὶ τώρα τὰ ἔθιμα ἐκεῖνα.—Τί λέγεις! ἀνέκραξα, γελῶν, μήπως σκοπεύεις ἐκ νέου νὰ νυμφευθῆς;—Ὅχι, ἀπεκρίθη μετὰ τὸν αὐτὸν τῆς φωνῆς τόνον, ἀλλ' ἔχω τὴν ιδέαν μου... Νομίζω, προσέθηκέν, ὅτι θὰ ἦτο δυνατόν νὰ τηρήσῃ τις τὰ ἀρχαῖα ἔθιμα, χωρὶς νὰ τηρήσῃ καὶ τὰς ἀρχαίας προλήψεις. Δὲν ἐρυθριῶ ὅτι εἶμαι χωρικός.—Σιώπα δά, τῷ εἶπον. Εἶχες καὶ σὺ ποτε τὴν φιλοδοξίαν σου! Δὲν ἐνθυμῆσαι ὅτι κατὰ τὸ 1843 ἐζήτησας νὰ γείνης πληρεξούσιος;—Κακῶς ἔπραξα, με εἶπε γελῶν. Δὲν εἶχον τὰς ἀναγκαίας γνώσεις. Ἐσκεπτόμην τότε περὶ τῶν σχολειῶν μας, ἀλλὰ ταῦτα βαίνουσιν ἤδη καλῶς, καίτοι ἔχουσιν ἀκόμη τινὰς ἑλλείψεις.»

(Ἐπεται συνέχεια.)

ΚΑΛΑΚΑΟΥΑΣ Ο Α΄
ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ
Α΄.

Πολύαριθμοι ἐπισκέπται παρουσιάσθησαν καθ'

ὄλην τὴν ἡμέραν τῆς 11 Αὐγούστου εἰς τὸ ἡπειρωτικὸν ξενοδοχεῖον, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς ἀπνηθήμενος ἔτι οὐδένα σχεδὸν ἐδέχθη. Ὁ βασιλεὺς ἔμεινεν εἰς τὰ δωμάτια του ἐργαζόμενος μετὰ τοῦ συνταγματάρχου Armstrong ἵνα τακτοποιήσῃ τὰς ἀναμνήσεις τοῦ ταξιδίου του διὰ τῆς Εὐρώπης. Αἱ ἀναμνήσεις αὗται θὰ δημοσιευθῶσιν ἀγγλιστὶ ἅμα τῇ ἐπανόδῳ τοῦ βασιλέως εἰς τὸ Κράτος του. Γεγραμμένα αὐθημερὸν ὡς ἐντυπώσεις θέλουσι παρέχει πραγματικὸν ἐνδιαφέρον εἰς ἡμᾶς τοὺς ἄλλους Εὐρωπαίους, οἵτινες οὕτω θὰ ἴδωμεν πῶς ὁ ὑπερωκεάνειος βασιλεὺς ἐκτιμᾷ τὰ ἦθη καὶ τοὺς θεσμούς ἡμῶν. Ὁ Καλακαούας τηρεῖ ἄλλως ἀκριβῆ σημείωσιν ὄλων τῶν νέων ἐφευρέσεων ἃς ἐθεάσατο ἐπισκεπτόμενος τὰς διαφορὰς πρωτεύουσας ἀπὸ τῆς 20^{ης} Ἰανουαρίου, ὁπότε ἀνεχώρησεν ἐκ τῶν Σανδβιχῶν νήσων ἵνα ἔλθῃ εἰς Εὐρώπην. Ἀνήγγειλε μάλιστα τὴν πρόθεσίν του ὅτι θὰ τὰς φιλοδωρήσῃ εἰς τοὺς ἐν Ὀνολουλου ὑπηκόους του ὅσον τὸ δυνατόν συντομώτερον.

Ὁ βασιλεὺς Καλακαούας ἄγει τὸ τριακοστὸν πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας του, εἶναι ὑψηλὸς καὶ εὐρωστος, ἔχει μέτωπον εὐρὺ, ὀφθαλμοὺς διαφανεῖς καὶ στιλπνοὺς, ἢ δὲ φυσιογνωμία του ὀλόκληρος ἐμφαίνει τὴν δύναμιν, τὴν ζωηρότητα καὶ τὴν εὐλιχρίειαν. Συνοδεύεται ὑπὸ τοῦ κ. Ροβέρτου von Ochlfaffen, τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργοῦ του κ. Ἀρμστρογγ, τοῦ ὑπασπιστοῦ του συνταγματάρχου Char'es Hastings Judd, τοῦ ταγματάρχου Geo καὶ τοῦ W Mac Farbaine φροντιστοῦ του.

Ἦλθον πρὸς συνάντησίν του εἰς Παρισίους, ὁ κ. κόμης Ferdinand de Cannart d' Hamale γενικὸς πρόξενος ἐν Βρυξέλλαις ἀναπληρῶν τὸν κ. Colin de Paradis, βαρέως ἀσθενοῦσα ἐν Νανού ὁ κ. Ἰούλιος Χόλμπλατ γενικὸς πρόξενος ἐν Δανιμαρκίᾳ καὶ ὁ κ. H. A. Burger γενικὸς πρόξενος ἐν Γοθεμβούργῃ διὰ τὴν Σουηδίαν καὶ Νορβηγίαν. Μεταξὺ τῶν εὐαρίθμων ἐπισκεπτῶν οἵτινες ἐγένοντο δεκτοὶ χθὲς (11 Αὐγούστου) ὑπὸ τοῦ βασιλέως θὰ μνημονεύσωμεν τὴν Α. Ἐξ. Mendes Zéal πρεσβευτὴν τῆς Πορτογαλλίας ἐν Παρισίοις, τὸν κόμητα de Gourcy σφραγιδοφύλακα τοῦ γενικοῦ προξενείου τῶν Χαβαίων, τοὺς κ. κ. Caubet διευθυντὴν τῆς δημοτικῆς ἀστυνομίας, τὸν διδάκτορα R. E. Bétancis γραμματεῖα τῆς πρεσβείας τῆς Δομινικανῆς Δημοκρατίας, ὁ ὁποῖος προσέφερε τῷ βασιλεῖ τὰ σεβάσματα αὐτοῦ καὶ τὰ τοῦ πληρεξουσίου ὑπουργοῦ, βαρόνου de Almedas εὐρισκομένου κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἐν Λονδίνω. Τυχῶν θαυμασίου ὑποδοχῆς ἐν ἀπάσαις ταῖς πρω-

τευούσαις, ἃς ἐπεσκέψατο ὁ βασιλεὺς Καλακαούας, ἀποκομίζει ἐκ τῶν ἐκδρομῶν τούτων διὰ τῆς Εὐρώπης τὴν μεγάλην ταινίαν τοῦ τάγματος τοῦ Λεοπόλδου δοθεῖσαν ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως τῶν Βέλγων, καὶ τὴν μεγάλην ταινίαν τοῦ Ἀστέρος τῶν Ἰνδιῶν ἐγχειρισθεῖσαν ὑπὸ τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλείσης Βικτωρίας. Συνεπεία κακῆς συνεννόησεως εὐτυχῶς σήμερον διασαφηνισθείσης, ἡ Α. Μ. ὁ Καλακαούας δὲν ἠδυνήθη νὰ γείνη δεκτὸς τῆ 10 Αὐγούστου ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς Δημοκρατίας πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως αὐτοῦ εἰς Mont-sous-Vaudrey, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς ἐδέξατο χθὲς ἐν τῷ ἡπειρωτικῷ μεγάρῳ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ κ. Mollard εἰσηγητοῦ τῶν πρέσβων καὶ ὁ κ. Barthélemy Saint-Hilaire παρήγγειλε ν' ἀναγγείλωσι τὴν ἐπίσκεψιν του διὰ σήμερον. Πρὸς τούτοις ἅμα ἡ Α. Μεγαλειότης ἐδήλωσε τὴν πρόθεσιν νὰ παραστῆ εἰς τὴν παράστασιν τοῦ μελοδράματος, ὁ κ. Grevy ἔσπευσε νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῆς τὸ προεδρικὸν θεωρεῖον.

Β'.

Τὴν 13 Αὐγούστου ὁ Figaro ἔσχε τὴν τιμὴν νὰ δεχθῆ τὴν ἐπίσκεψιν τῆς Α. Μ. Καλακαούα τοῦ βασιλέως τῶν Σανδβιχῶν νήσων.

Ἡ ἡμέρα αὕτη, ἡ τρίτη ἦν διέρχεται ὁ βασιλεὺς ἐν Παρισίσις, ὑπῆρξεν ἡ μάλλον πολυάσχολος τῆ Α. Μεγαλειότητι.

Τὴν μίαν μ. μ. ὁ βασιλεὺς Καλακαούας ἐδέξατο ἐν τῷ ἡπειρωτικῷ ξενοδοχείῳ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ κ. Βαρθελεμῦ Σαιντιλαίρ ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν καὶ τὴν τοῦ κ. Mollard εἰσηγητοῦ τῶν πρέσβων, οἵτινες ἐξέφρασαν τῷ βασιλεῖ τὴν λύπην ἣν ἐδοκίμασεν ὁ κ. Ἰούλιος Γρεβὺ μὴ δυνηθεῖς νὰ τὸν δεχθῆ πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του. Ὁ κ. Βαρθελεμῦ Saint-Hilaire προσέθηκεν ὅτι ὁ πρόεδρος τῆς δημοκρατίας ἤλπιζεν ὅτι θὰ εἶναι εὐτυχέστερος κατὰ τὰ τέλη τοῦ μηνὸς ὅταν ἡ Α. Μ. διέλθῃ πάλιν διὰ Παρισίων κατὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ ἐκ Πορτογαλίας ταξιδίου της.

Τὴν μίαν καὶ ἡμίσειαν ὁ πλοίαρχος Fayet ὑπασπιστῆς τοῦ προέδρου τῆς Δημοκρατίας παρουσιάσθη κατὰ τὴν σειρὰν του ἐξ ὀνόματος τοῦ κ. Grevy. Εἶτα ἡ Α. Μ. ἐδέξατο ἐπίσης τὴν Α. Ἐξ. τὸν πρεσβευτὴν τῆς Ἰσπανίας καὶ τὸν κ. Susuki ἐπιτετραμμένον τῆς Ἰσπανίας.

Τέλος τὴν τρίτην μ. μ. ὁ βασιλεὺς Καλακαούας περιβεβλημένος τὴν ἐπίσημον στολὴν καὶ περιεστειχισμένος ὑπὸ τῆς ἀκολουθίας του ἐπίσης ἐν στολῇ ἐδέξατο εἰς ἀκρόασιν τὸν κ. Adams ἐπιτετραμμένον

τῆς Ἀγγλίας ἐν Παρισίσις, ὃς τῷ ἐνεχείρισεν ἐν ὀνόματι τῆς βασιλείσης Βικτωρίας τὸ δίπλωμα καὶ τὰ σήματα τοῦ μεγαλοσταύρου τῶν ταγμάτων τοῦ ἁγίου Μιχαὴλ καὶ τοῦ ἁγίου Γεωργίου. Ὁ ἄγγλος ἐπιτετραμμένος ἐφόρει τὴν ἐπίσημον ἐνδυμασίαν καὶ συνωδεύετο ὑπὸ τοῦ προσωπικοῦ τῆς πρεσβείας. Ὁ βασιλεὺς ἔλαβεν ἐπίσης τὴν μεγάλην ταινίαν τοῦ στέμματος τῆς Ἰταλίας.

Τὰς ἐξ ἡ Α. Μεγαλειότης καὶ ἡ ἀκολουθία της εἰδείπνησαν ἐν τοῖς θαλάμοις των.

Ὁ βασιλεὺς εἶναι κατενθουσιασμένος ἐκ τῆς ἐν τῷ ἡπειρωτικῷ ξενοδοχείῳ ἐγκαταστάσεώς του. Ἐπανειλημμένως ἤδη ἐδήλωσεν ὅτι οὐδαμῶς ἐγένετο οὕτω δεκτὸς καὶ ἐφιλοξενήθη οὕτω μεγαλοπρεπῶς.

Τὰς ὀκτῶ καὶ δέκα δύο ἄμαξαι λανδανυϊκῆ (landaus) ἤλθον νὰ παραλάβωσι τὸν βασιλέα καὶ τοὺς προσκεκλημένους του παρὰ τὴν κατωτάτην βελθίδα τῆς μεγάλης κλίμακος τῆς αὐλῆς ἵνα τοὺς μεταφέρωσιν εἰς τὸ Μελόδραμα, εἰς δ' ἀφίκοντο τὰς ὀκτῶ καὶ τέταρτον.

Ἀπουσιάζοντος τοῦ διευθυντοῦ κ. Vaucorbeil ἕνεκα ἀδιαθεσίας, ὁ κ. Darcel γενικὸς γραμματεὺς περιέμεινε τὴν Α. Μεγαλειότητα ἵνα τὴν ὀδηγήσῃ εἰς τὸ προεδρικὸν θεωρεῖον. Ἐν αὐτῷ ἐκάθησαν ἡ Α. Μ. ὁ βασιλεὺς Καλακαούας, ὁ κ. Ἄρμστρογγ, ὁ συνταγματάρχης Judd, ὁ κόμης Cannart d' Hamale, ὁ κ. Ἰουλιανὸς Holmblad, ὁ κ. Burger, ὁ σφραγιδοφύλαξ τοῦ Βελγίου, ὁ Κάρολος Michiels, ὁ κόμης de Gourey καὶ ὁ ταγματάρχης Geo.

Ἐν τῷ μελοδράματι ἐδιδάσκετο ἡ Ἀιδά. Ὁ βασιλεὺς Καλακαούας εἰς τὸ θεωρεῖόν του ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν τῆς ἀναπετάσεως τῆς αὐλαίας ἐφάνη ὅτι ἠσθάνετο πραγματικὴν εὐχαρίστησιν κατὰ τὴν παράστασιν καὶ πλειστάκις ἔδωκε τὸ σημεῖον τῶν χειροκροτημάτων.

Κατὰ τὸ πρὸ τοῦ ἀκροποδιστικοῦ (ballet) διάλειμμα ἡ Α. Μεγαλειότης μετέβη ἐντὸς τοῦ θεάτρου ὀδηγουμένη πάντοτε ὑπὸ τοῦ κ. Darcel καὶ περιῆλθε τὰ παρασκήνια καὶ τὸ κέντρον τοῦ χοροῦ.

Γ'.

Ὀλίγον πρὸ τοῦ μεσονυκτιοῦ ὁ βασιλεὺς ἀνεχώρησεν ἐκ τοῦ μελοδράματος καὶ κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν ἦν ἡ Α. Μεγαλειότης εὐηρεστήθη νὰ μᾶς δώσῃ ἤλθε πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ μεγάρου τοῦ Figaro.

Ἡ Α. Μεγαλειότης ὑπεδεξιώθη ὑπὸ τοῦ κ. Francis Magnard ἀρχισυντάκτου περιστοιχομένου ὑφ' ὅλης τῆς συντάξεως καὶ ἐπεσκέψατο διαδοχικῶς τὸ τυπογραφεῖον, τὸ συνθετήριον τὸ στερεοτυπεῖον, τὴν

αἴθουσαν τῶν εἰδήσεων, δεικνύουσα ἐνδιαφέρον εἰς τὴν ἐλαχίστην λεπτομέρειαν καὶ ζητοῦσα πληροφορίας περὶ παντὸς ὅ,τι ἔβλεπεν. Ὁ ἡμέτερος πρῶτος διορθωτῆς (brote) κ. Velliers ὅστις ὀμιλῶν ἀγγλιστὶ ἐξήγησε τῇ Α. Μ. τοὺς διαφοροὺς μετασχηματισμοὺς οὓς ὑφίσταται πλᾶξ τυπογραφικῆ πρὶν ἀποτυπωθῆ ἐξ ὀλοκλήρου ἐπὶ φύλλου χάρτου. Ἐκπεπληγμένος ἤδη ἐκ τῆς ἐργασίας τῆς στερεοτυπώσεως ὁ βασιλεὺς ἐφάνη ὅλως ἐκθαμβὸς ὅτε, μόλις αἱ μηχαναὶ ἐτέθησαν εἰς κίνησιν, τῷ παρουσίασαν ἀριθμὸν τινα τοῦ Figaro τυπωθέντα ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς του καὶ περιέχοντα ἐν κεφαλίδι ἀγγλιστὶ τὴν μακρὰν ταύτην φιλοφρόνησιν τοῦ εὐπαρέστου: Ἡ ἐφημερίς Figaro προσφέρει τὸν ἀνώτερον αὐτῆς σεβασμὸν τῇ Α. Μ. Καλακαούα τῷ Α'. βασιλεῖ τῶν Σανδβιχῶν νήσων καὶ τὸν εὐχαριστεῖ διὰ τὴν τιμὴν ἣν τῇ ἐπροξένησεν ἐπισκεπτομένη αὐτήν. Ἀπευθυνόμενος τότε ἀγγλιστὶ εἰς ἕνα τῶν ἡμετέρων συνεργατῶν: Ἀλλά, τῷ εἶπε, δὲν εἶδον ν' ἀφαιρέσητε τίποτε ἵνα θέσητε αὐτό.

Ἡ Α. Μ. ἐπιθυμοῦσα νὰ τηρήσῃ τὸν εἰδικὸν τοῦτον ἀριθμὸν ἐπεφόρτισεν ἕνα τῶν ὑπασπιστῶν του νὰ λάβῃ πολυάριθμα ἀντίτυπα αὐτοῦ.

Ἀναψυκτικὰ ποτὰ ἦσαν παρατεθειμένα ἐν μιᾷ τῶν αἰθουσῶν τοῦ πρώτου πατώματος. Εἷς ἐξ ἡμῶν ἐποιήσατο πρόποσιν ὑπὲρ τοῦ βασιλέως τῶν Σανδβιχῶν νήσων, οὗτος δὲ ἀπήντησεν εὐχόμενος «μεγάλῃν εὐτυχίαν τῷ Figaro καὶ μακροβιότητα τοῖς συντάκταις αὐτοῦ.»

Ἀποχωροῦσα ἡ Α. Μ. εὐηρεστήθη νὰ ἐκφράσῃ τῷ ἀρχισυντάκτῃ πᾶσαν τὴν εὐχαρίστησιν καὶ πᾶν τὸ ἐνδιαφέρον ὃ ἠσθάνθη ἐπισκεπτόμενος τὸ ἴδρυμα, τῆς πρώτης ἐφημερίδος τῆς Γαλλίας.

Θὰ σᾶς παρακαλέσω μάλιστα, προσέθηκε, νὰ μὲ ἐγγράψητε ἐν τοῖς συνδρομηταῖς Σας καὶ ἐξηκολούθησε μειδιῶν: Τοῦτο θὰ μὲ βοηθήσῃ νὰ μάθω τὴν γαλλικὴν.

Δ'.

Τὴν 13 Αὐγούστου ἡ Α. Μεγαλειότης συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ κ. Burger, γενικοῦ προξένου τῆς Σουηδίας, τοῦ ὑπασπιστοῦ του, τοῦ κ. Geo, τοῦ κόμητος Cannart d' Hamale, τοῦ κ. Καρόλου Michiels, τοῦ κόμητος Gourcy, τοῦ κ. Hanchar καὶ κ. Sassen γενικοῦ προξένου τῆς Βενεζουέλας ἀνεχώρησε κατὰ τὴν ἐνάτην καὶ ἡμίσειαν ἐντὸς λανδανυϊκῶν ἄμαξῶν εἰς Sevres ἵνα ἐπισκεφθῶσι τὸ ἐργοστάσιον. Ἀφικομένη τὴν δεκάτην καὶ ἡμίσειαν ὑπεδεξιώθη ὑπὸ τοῦ κ. Milet ὑποδιευθυντοῦ, τοῦ κ. Re-

nauδ ἀρχιδιαχειριστοῦ, τοῦ ἐφόρου τοῦ Μουσείου καὶ ὄλων τῶν τμηματαρχῶν.

Ὁ βασιλεὺς περιῆλθε διαδοχικῶς τὰ μηχανουργεῖα καὶ τὰς ἀποθήκας τοῦ καταστήματος παρακολουθήσας μέχρι τῆς ἐλαχίστης λεπτομερείας τὴν σπουδαιωτάτην ἐργασίαν τῆς κατασκευῆς, κυρίως ὅμως κατεγοητεύθη ἐκ τῆς εἰς τὸ ἀναδρομικὸν μουσεῖον ἐπισκέψεώς του. Ἀποχωρῶν συνεχάρη ζωηρῶς ἅπαντας. Ἐπανελθὼν εἰς Παρισίους τὴν δωδεκάτην καὶ ἡμίσειαν ἐπρογευματίσεν ἐν τῷ ἡπειρωτικῷ ξενοδοχείῳ καὶ κατὰ τὰς δύο μετέβη συνοδευόμενος πάντοτε ὑπὸ τῶν αὐτῶν προσώπων εἰς τὴν ἐν τῷ μεγάρῳ τῆς βιομηχανίας ἐκθεσιν τοῦ ἤλεκτρισμοῦ, ὅπου ὑπεδέχθησαν αὐτὸν ὁ κ. Berger διευθυντῆς τῆς ἐκθέσεως, οἱ μηχανικοὶ καὶ οἱ ἐπόπται τῆς ὑπηρεσίας.

Ὁ κ. Armstrong ὑπουργὸς τῆς ἐπικρατείας καὶ ὁ συνταγματάρχης Judd ὑπασπιστῆς τοῦ βασιλέως μείναντες ἐν τοῖς θαλάμοις των χάριν τῆς ἀλληλογραφίας δὲν κατώρθωσαν νὰ συνοδεύσωσι τὴν Α. Μ. κατὰ τὰς δύο ταύτας ἐπισκέψεις τὰς ἐξ τῆς ἐσπέρας ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ ἀκολουθία του μετέβησαν εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Brighton, εἰς δ' ἡ Α. Μεγαλειότης ἠξίωσε ν' ἀποδεχθῆ τὴν πρόσκλησιν γεύματος ἣν τῷ ἀπέτεινε ὁ κ. Ἰούλιος Holmblad, γενικὸς πρόξενος τῶν Χαβαίων ἐν Δανιμαρκίᾳ.

Οἱ συνδαιτυμόνες ἦσαν ἡ Α. Μ. ὁ βασιλεὺς Καλακαούας, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Holmblad, ἡ δεσποινὴς Galdenfeldt, ὁ κ. Armstrong, ὁ συνταγματάρχης Judd, ὁ ταγματάρχης Macfarlane, ὁ κ. Burger καὶ ὁ κ. Hays πρόξενος τῶν Χαβαίων ἐν Κοπενάγη.

Κατὰ τὸ γεῦμα ὁ κ. Ἰούλιος Holmblad δι' εὐφυοῦς προσφωνήσεως ἔκαμε διαφοροὺς προπόσεις ὑπὲρ τοῦ βασιλέως, τῆς βασιλείσης τῆς χώρας καὶ τοῦ Χαβαίου λαοῦ, εἰς ἃς ὁ βασιλεὺς ἀπήντησε δι' ἐνθέμου ἀγορεύσεως καὶ διὰ προπόσεως ὑπὲρ τοῦ βασιλέως τῆς Δανιμαρκίας.

Τὴν ἐνάτην ἡ Α. Μεγαλειότης ἐπανῆλθεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ὑποδοχῆς τοῦ ὀποίου συνῆλθον πάντες οἱ πρόξενοι καὶ οἱ σφραγιδοφύλακες τῶν προξενείων ἐν ἐπισήμῳ στολῇ, ἵνα παραστῶσι καθ' ἣν στιγμὴν ὁ κόμης Cannart d' Hamale γενικὸς πρόξενος τοῦ Βελγίου ἐπιφορτισμένος ὑπὸ τοῦ βασιλέως Λεοπόλδου τοῦ Β' νὰ ἐγχειρίσῃ εἰς τὴν Α. Μ. Καλακαούαν τὸν Α'. κολακευτικωτάτην αὐτόγραφον ἐπιστολὴν καὶ πολυτελῆ θήκη περιέχουσαν τὴν μεγάλην ταινίαν, τὸν σταυρὸν καὶ τὴν πλάκα τοῦ τάγματος τοῦ Λεοπόλδου.

Εἰς τὴν προσλαλίαν τοῦ γενικοῦ προξένου τοῦ Βελγίου ὁ βασιλεὺς ἀπήντησεν ὅτι διεφύλαττε τὴν ζωηρότερην εὐγνωμοσύνην διὰ τὴν ἐγκάρδιον ὑποδοχὴν ἧς ἔτυχεν παρὰ τῆς Α. Μ. τοῦ Λεοπόλδου.

Εἶτα προσέθηκεν ὅτι ὑπὸ τὰς προγενεστέραις δυναστείας τὸ ὄνομα Λεοπόλδου τοῦ Α' ἐτιμάτο καὶ ἦτο σεβάστων ἐν ταῖς νήσοις τῶν Σανδвичῶν καὶ ὅτι σήμερον γνωρίζεις ἀπάσας τὰς βασιλικὰς ἀρετὰς τοῦ διαδόχου τοῦ Λεοπόλδου τοῦ Β'. ἤθελε προσπαθήσει ἅμα ἐπανελθεῖν εἰς τὸ κράτος του νὰ τὰς μιμηθῆ καὶ νὰ τὰς προτείνῃ τῷ λαῷ του πρὸς παραδειγματισμόν. Μετὰ τὸ πέρας τῆς τελετῆς ταύτης ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ συνοδεία του μετέβησαν νὰ διέλθωσι τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἐσπέρας εἰς τὸ θερινὸν ἱπποδρόμιον.

Ε'.

Ἐπιτραπήτω ἡμῖν τώρα νὰ ἐπανελθῶμεν διὰ βραχέων εἰς τὴν ἐπίσκεψιν, ἧς ὁ Φιγαρὸ ἔσχε τὴν τιμὴν νὰ τύχῃ. Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ βασιλεὺς ἠτοιμάζετο ν' ἀποχαιρετήσῃ τὴν σύνταξιν τοῦ Figaro εἰς ἕκ τῶν συνεργατῶν ἡμῶν παρεκάλεσε τὴν Α. Μεγαλειότητα ὑπὸς εὐαρεστηθῆ νὰ ὑπογράψῃ ἐπὶ τινος φύλλου τυπογραφικοῦ χάρτου ἐσφραγισμένου διὰ τοῦ μονογράμματος τῆς ἐφημερίδος. Τοῦτο ὁ βασιλεὺς ἔσπευσε νὰ ἐκτελέσῃ. Προσθέσωμεν ὅτι ἐν τῇ ἐκθέσει ἦν ἐν βίᾳ χθὲς ἐδημοσιεύσαμεν περὶ τῆς ἐπισκέψεως ταύτης ἐλησμονήσαμεν ν' ἀναφέρωμεν λόγον τινὰ χαριέστατον τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος.

Ἀναβαίνων τὴν μεγάλην κλίμακα ἧτις ἄγει εἰς τὰς αἰθούσας τῆς συντάξεως καὶ ἦν εἶχομεν διακοσμήσῃ με δένδρα καὶ ἄνθη πρὸς τιμὴν τῆς Α. Μ. ὁ βασιλεὺς ἔστη πρὸς στιγμὴν καὶ μειδιῶν εἶπε:

Βλέπει τις εὐκρινῶς ὅτι ἡ πολιτικὴ τῆς ἐφημερίδος εἶναι γλυκεῖα καὶ ἐρασμῖα. Ποῦ ἡ Υ. Μεγαλειότης βλέπει τοῦτο; ἠρώτησέ τις τῶν ἡμετέρων συντακτῶν.

«Ἐν τοῖς ἄνθεσι τούτοις. Οἱ ἄνθρωποι οἵτινες ἀγαπῶσι τ' ἄνθη εἶναι φύσει γλυκεῖς καὶ συνδιαλακτικοί.»

(Ἐκ τοῦ Figaro)

ΕΙΚΩΝ ΕΚ ΤΗΣ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ

ΠΟΙΜΝΙΟΣΤΑΣΙΟΝ

Ὁ μέγας λίθος, ἐφ' οὗ Νορβηγοὶ κατοικοῦσι, δηλ. τὰ νορβηγικὰ ὄρη, ἐγχαράττει, εἰς τὸν χαρακτῆρα τοῦ λαοῦ τούτου τὸν τύπον ἀκάμπτου τι-

νὸς ἰσχυρογνωμοσύνης καὶ αὐθάδους ὑπερηφανείας. Ἐν τῷ ἀγῶνι πρὸς τὴν μεγαλοπρεπῆ ἀλλ' ἥκιστα παραγωγὸν φύσιν ὁ Νορβηγὸς κατέστησε χαλύβδινα τὰ νεῦρά του. Τὸν μὲν χειμῶνα προσπαθεῖ νὰ προφυλαχθῆ ἀπὸ τῆς καταιγίδος καὶ τῶν χιόνων ἐν ταῖς κοιλάσι, τὸ δὲ θέρος μεταβαίνει εἰς ὑψηλὰ ὄρη (til Sälers) καὶ ἀναζητεῖ τὰς τοποθεσίας, ἐν οἷς εὐρίσκει βοσκὴν διὰ τὰ κτήνη αὐτοῦ. Συχνάκις μόνον ἡ γυνὴ καὶ τὰ τέκνα μεταβαίνουν μετὰ τῶν κτηνῶν, ἐνῶ ὁ ἀνὴρ μένει μονήρης ἐν τῇ ἐπαύλει· συνήθως ἀκολουθεῖ τὸ ποίμνιον μίᾳ μόνῃ ὑπέρτετρα ποιμενίς (Jäpie) καὶ ἐπανερχεται μετ' αὐτοῦ τὸ φθινόπωρον κατὰ πρῶτον. Αἱ ποιμενικαὶ καλύβαι κτίζονται ἐπὶ δοκῶν καὶ ἐσωτερικῶς ἔχουσιν ἐν μόνον χώρισμα, οὗ τὸ μέσον κατέχεται συνήθως ὑπὸ τῆς ἐστίας. Ἡ μία πλευρὰ προάφιστα πρὸς διαφύλαξιν τοῦ γάλακτος καὶ τοῦ τυροῦ, ἐνῶ ἡ ἑτέρα περιέχει ξυλίνην τινὰ κλίνην τῆς ὑπηρετρίας. Τράπεζα καὶ θρανίον συμπληροῦσι τὴν ἐπίπλωσιν. Ἐὰν ἐν καιρῷ νυκτὸς περιηγητῆς ζητήσῃ καταφύγιον εἰς τοιαύτην ποιμενικὴν καλύβην, ἡ ποιμενίς παραχωρεῖ προθύμως τὸ ὑπνωτήριόν της καὶ ἀμέριμος ἀναπαύεται ἐπὶ τοῦ θρανίου ἐν τῷ αὐτῷ μετὰ τοῦ ξένου δωματίῳ.

Ἡ ὁδὸς πρὸς τὰς καλύβας ταύτας ἄγει συχνάκις εἰς ἀδιεξόδους ἐκ πετρῶν ἐρήμους καὶ ὁροπέδια δι' ἀποκρήμων καὶ ἀνωφερῶν ἀτραπῶν, ἃς δὲν εἶναι εὐκόλον πάντοτε ν' ἀκολουθῆ τις, καθόσον αἱ χαμηλαὶ σημῦδες ἀμιλλῶνται πρὸς τὰς πυκνάς ἀγρόστεις καὶ τὰ ὠραία εὐχυμα φυτὰ ἵνα ἐξαλείψωσι πᾶν ἔχνος ἀνθρώπινον. Ἀλλ' ἐκ τοῦ ὕψους ἔχει τις ὡς ἀνταμοιβὴν τῶν μόχθων μεγαλοπρεπῆ θέαν στυλινῶν ὡς κάτοπτρα λιμνῶν ἐν ἀπεράντοις καὶ σκιεροῖς δάσεσι, ἅπερ ἐκτείνονται εἰς τοὺς πρόποδας σκαλιὰ καὶ ἄπνοια, ἐνῶ εἰς τὸ βάθος καὶ ἀμφοτέρως τὰς πλευρὰς ὑψοῦνται κυανόχροα τὰ ὑψικάρυφα χιονοσκέπη ὄρη. Ἐν τῶν γιγαντωδῶν ὄρεων, ἅπερ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀναβάσεως βλέπομεν πρὸ ἡμῶν, δεικνύει τὴν διεύθυνσιν, ἐν ἧ θὰ ζητήσωμεν τὴν ποιμενικὴν καλύβην. Μετὰ μακρὰν καὶ ἐπίμονον ἀναρρίχνησιν ἐφθάσαμεν ἐπὶ τέλους εἰς αὐτό. Ἰστάμεθα ἐν τῷ μέσῳ ἀπεράντου ἀγρίας φύσεως. Οἱ χιονοσκεπεῖς ἀγροὶ ἀκτινοβολοῦντες ἐν τῷ διαφανῆ ἀέρι φαίνονται πλησιαίτατοι τῷ ὀφθαλμῷ καὶ σηματοδοτοῦσι ἀξιοπαρατήρητον ἀντίθεσιν πρὸς τὰς σκοτεινὰς κλιτύας τῶν βράχων καὶ τοὺς χαώδεις σωρούς τῶν πετρῶν παραπλευρῶς τῇ ποιμενικῇ καλύβῃ. Ἐν τούτοις δὲν ἐλλείπει ἐκ τῆς ἀχάριτος ταύ-

της εἰκόνας τὸ συνδιαλακτικὸν στοιχεῖον ἐν τῇ πρασίῳ κοιλάδι τοῦ Sälter βόσκει τὸ ποίμνιον καὶ πρὸ τῆς καλύβης ἵσταται ἡ ποιμενίς κράζουσα αὐτὸ πρὸς ἑαυτὴν ἢ μετὰ τὸ πέρας τῆς ἡμερινῆς ἐργασίας κάθηται ἐπὶ τῆς χαμηλῆς θύρας ἄδουσα διὰ βροντώδους φωνῆς ὠραία δημοτικὰ ἄσματα.

Νορβηγὸς τις ζωγράφος μετ' ἐπιστασίας μελετήσας τὴν φύσιν τῆς πατρίδος του παραθέτει ἐν τῇ Illustrirte Zeitung εἰκόνα τοιαύτης τινὸς ποιμενικῆς καλύβης περιεκλεισμένης ὑπὸ χιονοσκεπῶν ὄρεων, ἅπερ παρέχουσιν ἰδέαν τινὰ τῆς ἀλλοκότου διαίρεσεως τῆς χώρας. Οἱ κάτοικοι τῶν καλύβων καὶ οἱ τῶν κοιλάδων δὲν εἶναι συνειθισμένοι νὰ ἵστανται ὡς ζωγραφικὸν πρότυπον. Ἡ αἰτήσις τῶν ζωγράφων καὶ αὐτὴ ἡ τέχνη τῶν μάλιστα προκαλοῦσι τὴν ἐκπληξίν των. Ἐπίσκεψίς τις εἰς τοιαύτην τινὰ καλύβην ποιμενικὴν κειμένην ἀπωτέρω τῆς ὁδοῦ ἔχει τὴν δύναμιν νὰ παρέχῃ πάντοτε σημαντικὴν ὠφέλειαν ἐκείνῳ ὅστις δυνήθη νὰ ἐννοήσῃ ἀκριβῶς τὸ ἀλλόκοτον.

ΚΕΚΑΛΥΜΜΕΝΗ ΠΡΟΤΟΜΗ

ΔΙΗΓΗΜΑ

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν.)

— Τιμήσατέ με διὰ τῆς γνωριμίας τῆς κόρης. Ἀδύνατον νὰ τὸ ἀποφύγω: ἠναγκάσθη νὰ ὑπακούσω. Τὸν παρουσίασα καὶ κατεδέχθη νὰ ὀμιλήσῃ μετὰ τῆς Πίας ὡς μετὰ τινος τῆς τάξεως του. Ἐν ᾧ δὲ συνωμίλουν, ἠδυνήθη νὰ ἀκούσω πολλάκις τὸν κατηραμένον Ἀμερικανὸν ψιθυρίζοντα: Very fine girl! very fine girl, indeed. Θὰ τὸν ἐπνίγον. Τέλος ἐτελείωσε τὸ μαρτύριον μου καὶ ἐχωρίσθη τῆς Πίας, ἀνταλλάξας βλέμμα ρίπτων τὴν λήθην ἐπὶ πάντα πόνον.

Ἐξερχόμενος ὁ Ἐδουάρδος ἔδωκεν ἐν τάλληρον εἰς τὴν ὑπηρετρίαν.

Ἐκτοτε ὁ Ἐδουάρδος ἐπεσκέπτετο συχνότερὰ μου τοὺς Φαλγκιέρη.

Εἰς ἄκραν μου θλίψιν, ἐφθασε τὴν ἐπαύριον καὶ ἡ ἀδελφὴ του δεσποινὶς Μαργαρίτα ἐρχομένη, ὡς ἔλεγεν, ἐκ Φλωρεντίας, ὅπου εἶχε μεταβῆ πρὸς ἀγορὰν πραγμάτων, ἅτινα οὐδ' ἐν Montepulciano οὐδ' ἐν Σιένῃ εὐρίσκειν. Ἦλθε δὲ, ἔλεγε, μέχρι Πρατὸ ὅπως ἐπισκεφθῆ τὸ ἐργαστήριον μου, καὶ ἴδῃ τὸν

ἀδελφόν της, ὃν ἐγνωρίζεν ὅτι θὰ εὖρη ἐνταῦθα. Προσέθηκε δὲ, ὅτι φοβουμένη μήπως ἀφοσιωθῶ εἰς τὰς ἡδονὰς τῆς Καπούης ἐπεθύμει νὰ μὲ ἐμποδίσῃ νὰ παραδοθῶ εἰς αὐτάς, ἀναγκάζουσα με νὰ ἐπιστρέψω, ἅμα ληξάσης τῆς ἀδείας μου εἰς Montepulciano. Ἐφλέγετο ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ ἴδῃ τὴν προτομὴν της περατουμένην. Ἐλαβεν οὕτως εἰπεῖν, κατοχὴν τοῦ ἐργαστηρίου μου καὶ δὲν ἐξήρχετο αὐτοῦ ἢ κατὰ τὰς ὥρας τοῦ γεύματος, ὅτε ἐπωφελοῦμην τῶν ὀλίγων ἐκείνων στιγμῶν, ὅπως τρέξω πρὸς τοὺς γείτονάς μου καὶ ἀνταλλάξω, ἂν μὴ λόγους, τοῦλάχιστον ἐν βλέμμα μετὰ τῆς Πίας.

Ἡ Πία δὲν εἶδεν εὐχαρίστως τὴν ἀφιξίν τῆς νέας Ἀμερικανίδος ἧς ἡ παρουσία ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ μου τὴν ἀνησυχεῖ. Προσεπάθησα νὰ τὴν καθησυχάσω διὰ λόγων καὶ ἐνόμισα ὅτι ἐπέτυχα, πλὴν ὁ Νίνος ἔκτοτε ἐπεσκέπτετο συχνότερα τὸ ἐργαστήριόν μου καὶ νομίζω, ὅτι ἡ Πία τὸν ἐστέλλεν ὅπως εὐρίσκη καὶ ἐκείνη εὐκαιρίαν νὰ τὸν ζητήσῃ καὶ ἴσως νὰ βλέπῃ τί γίνεται. Τὸ παιγνίδιον τοῦτο δὲν ἤρρεσεν εἰς τὴν Μαργαρίταν, ἧτις τὸ ἠνόησε καὶ ἤρξατο μισοῦσα τὸν Νίνον ἐν τούτοις ἡμέραν τινὰ ἤρξατο ἐπαινοῦσά μοι τὴν ὠραιότητα τῆς Πίας τόσῳ ὑπερβολικῶς, ὥστε διέκρινα τὴν ζηλοτυπίαν καὶ κάπως αἰσθημα ἐκδικήσεως ἐπὶ προσβολῇ ἐγωῦσμοῦ. Ἐπέρανε τοὺς ἐπαίνους της λέγουσα: «Κοῖμα, ὅτι ἡ κόρη αὕτη ἐγεννήθη παντοπῶλις.»

Πειραχθεὶς ἐκ τῆς τελευταίας παρατηρήσεως τῆ ἀπεκρίθη, ὅτι ἡ ταπεινὴ τάξις της τούναντιον αὐξάνει τὴν δύναμιν τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ κάλλους της. Ἡ ὑπερήφανος Ἀμερικανίς ἔδηξε μέχρις αἵματος τὰ χεῖλη της καί: βεβαίως, προσέθηκε, βεβαίως, νομίζω μάλιστα ὅτι ὁ ἀδελφός μου συμφωνεῖ πως πρὸς τὴν γνώμην σας περὶ τοῦ πρὸς αὐτὴν θαυμασμοῦ ἀγνοῶ ὅμως ἂν δὲν τὸν ὠθήσῃ αὕτη, εἰς ὅσας ἀνοήσιαι ὤθησε σας.»

Οἱ λόγοι οὗτοι μὲ συνεκίνησαν τόσῳ, ὥστε δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀποκριθῶ. Ἦννόησα ὅτι ἦσαν ἄλογοι, καὶ ὅτι ἀντὶ νὰ μὲ ἀποσπάσωσι τῆς Πίας, τούναντιον συνέδεσαν ἔτι μᾶλλον τοὺς μετ' αὐτῆς δεσμούς μου.

Οὐχ ἦττον δὲν ἠδυνάμην νὰ λησμονήσω, ὅτι ἐν ᾧ ἡ Μαργαρίτα μὲ ἀνησυχεῖ ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ μου, ὁ ἀδελφός της Ἐδουάρδος ἦτο παρὰ τῇ φιλιότητι μου, ζητῶν νὰ εἰσακουσθῆ ἴσως καὶ νὰ ὑπερισχύσῃ διὰ τῆς αἰγλης τῆς μεγάλης περιουσίας του. Καὶ ἀληθὲς μὲν, ὅτι ἡ Πία μὲ ἐβεβαίωσεν, ὅτι ἀποκαμουσα ἐκ τῶν ἐπισκέψεων τῷ ἔδωκε νὰ ἐννοήσῃ

ὅτι ἠδύνατο νὰ ἀπησχόλει κρείττον τὸν καιρὸν τοῦ παρὰ τῆ ἀδελφῆ του, ἀλλ' ἐκεῖνος ἀπεκρίθη, ὅτι ἡ Μαργαρίτα δὲν εἶχεν ἀνάγκην Μέντορος καὶ ὅτι ἦτο ἐλευθέρᾳ νὰ δαπανᾷ τὸν καιρὸν τῆς ὄπου καὶ ὅπως ἠρέσκετο.

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Πλήρης ἀκμῆς καὶ εἰς τὸ ἄνθος αὐτὸ τῆς ἡλικίας ἀπέπτη ἀφ' ἡμῶν ὁ Δημήτριος Βασιλείου, εὐγενῆς ὑπαρξίς καὶ γενναία καρδιά. Καταγόμενος οὐχὶ ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας, ἀν καὶ τοιαύτας δὲν ἔχει εὐτυχῶς νὰ δεῖξη ἡ Ἑλλάς, ἀλλ' ἐξ οἰκογενείας πτωχῆς, ἧς μόνον προσόν, ὅπερ εἶχε νὰ ἐπιδείξη ἦτο αὐτῇ αὐτῇ ἐντιμὸς πενία, μείνας ὀρφανὸς ἐξ αὐτῆς τῆς παιδικῆς ἡλικίας, παλαιῶν κατὰ μυρίων προσκομμάτων, κατώρθωσε ν' ἀνέληθαι εἰς τὴν ἐντιμὸν ἐκείνην βαθμίδα τοῦ ἀληθοῦς πολίτου, διὰ τῆς ἐπιμελείας, τῆς τιμῆς καὶ τῶν ἀτρήτων οὐς κατέβαλλε κόπων. Ἐξ ἀφανοῦς οἰκογενείας κατώρθωσε ν' ἀναδειχθῆ εἰς τὴν τάξιν τῶν φαρμακοποιῶν τύπος ἐπιστήμονος, γνωρίζοντας καὶ εὐπληροῦντος τὸ καθήκον του. Τί ἐὰν ἡ οἰκογένειά του ἦτο πτωχή, ἀφ' οὗ αὐτὸς ἐξ ἀσῆμων προήγετο καὶ μετ' αὐτοῦ πέντε ἄλλους ἀνεδεικνυεν ἀδελφοὺς; Τί ἐὰν ἡ οἰκογένειά του ἦτο πτωχή, ἀφ' οὗ οὗτος διὰ τῆς ἐργασίας του τῆς ἐντίμου κατώρθου νὰ πλουτῆ καὶ νὰ γνωρίζῃ νὰ κάμνῃ χρῆσιν κατάλληλον τοῦ μετὰ κόπου ἀποκτωμένου πλούτου αὐτοῦ; Αὐτὸς ἐκ πτωχῆς οἰκογενείας ἀπροστάτευτος ἀνεδεικνύετο, ἐν ᾧ τόσοι ἄλλοι ἐκ πλουσιῶν κατεστρέφοντο καὶ κατήντων πενέστεροι, παρ' ὅσον ἀφῆκαν αὐτόν, ὀρφανὸν μείναντα, οἱ γονεῖς του! Προτιμωτέρα ἡ ἐντιμὸς πενία τοῦ διὰ μυρίων μὴ ἐντίμων μέσων ἀποκτωμένου πλούτου· προτιμώτερος πένης ἀλλ' ἐντιμὸς ὁ μείνας ὀρφανὸς Βασιλείου, τῶν πλουσιῶν τῶν κατασπαταλόντων τῆς κακοηθείας καὶ ἀσωτείας τὰ πλούτη, τὰ ὅποια τοῖς ἀφῆκαν οἱ γονεῖς των ἀπελθόντες τοῦ κόσμου τούτου, διότι ὁ τίμιος πένης διὰ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς τιμῆς θὰ κερδίσῃ πλειότερα ἴσως τῶν ὅσων θὰ σπαταλήσῃ ὁ ἄσωτος πλούσιος.

Ὁ Βασιλείου μόλις ἠνδρώθη καὶ ἐκέρδιζε τὸ πρὸς τὸ ζῆν καὶ ἀπέκτα μικρὰν περιουσίαν, δὲν ἀπέμεινεν ὡς οἱ πολλοὶ ἐκεῖνοι τῶν ὀψιπλοῦτων οἱ περιοριζόμενοι μόνον καὶ κατὰ νοῦν ἔχοντες τὸ πῶς νὰ ἐπαυξήσωσι τὴν περιουσίαν των. Διείδεν ἐκ τῶν μελε-

τῶν, τὰς ὁποίας ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου πολιτεύματος ἐποίει, ὅτι τὸ μόνον πολίτευμα τὸ ἀρμόζον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἦτο ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐδόξασε καὶ τοὺς ἀρχαίους Ἀθηναίους, ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐτίμησε τὴν Ῥώμην καὶ σήμερον κρατύνει τὴν Γαλλίαν, διείδεν ὅτι τὸ μόνον ἀρμόζον πολίτευμα διὰ τὴν Ἑλλάδα ἦτο τὸ δημοκρατικόν, ὑπὲρ τῆς ἐπικρατήσεως δὲ τῶν δημοκρατικῶν ἰδεῶν, ἐντὸς τῶν νομίμων μέσων εἰργάζετο καὶ ἦτο ἐργάτης ἀκάματος, πάντες δὲ ὅσοι ἐγνώριζον αὐτὸν ἔβλεπον τὴν εὐκρινεῖαν τῶν ἐκφράσεών του καὶ τὴν ἐλπίδα, ὅτι αἱ ἰδέαι, αἷς ἠσπάσατο, θὰ ἐπραγματοποιουῦντο ἡμέραν τινά.

Ἄλλ' ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὠραίων αὐτῶν ἰδεῶν, ἐν τῷ μέσῳ σταδίου διὰ πολλῶν μόχθων ἀποκτηθέντος, κατῆλθεν εἰς τὸν τάφον ἐργάτης ἀπλοῦς καὶ σκαπανεὸς τοῦ μεγάλου τῆς ἐλευθερίας δένδρου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐβλάστησεν ἀναθάλλουσα ἡ μεγάλη Δημοκρατία!

ΠΟΙΚΙΛΙΑ

Ὁ δόκτωρ Τάννερ, τοῦ ὁποῦ ἀνήγγειλε τὸν θάνατον μεγαλόσχημος εὐρωπαϊκῆ ἐφημερίς, ἀποδοῦσα αὐτόν εἰς πτωσίν ἀπὸ τῆς κλίμακος τοῦ ἐν Ἀμστερδὰμ ξενοδοχείου Cornelius, ἀνέστη. Αἱ Ἀμερικανικαὶ ἐφημερίδες ἀγγέλλουσιν ὅτι ὁ διάσημος νηστευτῆς ὑγίαινε ἐν Ἰλλινόα· δὲν πίνει πλέον ὕδωρ, ἀλλὰ μόνον ἐξαίρετον ζυθὸν παρασκευάζεται δὲ εἰς νέαν δημοσίαν νηστείαν 80 ἡμερῶν, καθ' ἣν θὰ λαμβάνει μόνον εἰδικὴν τροφήν, ἣν παρεσκεύασεν αὐτός.

* * *

Ἡ Hawaiian Gazette, δημοσιευομένη ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῶν Σανδwichῶν νήσων Χονολούλου, ἤρξατο πρὸ μικροῦ τὸ 17^{ον} ἔτος τῆς ἐκδόσεώς της.

Ἡ Α. Μ. ὁ βασιλεὺς τῶν Σανδwichῶν νήσων Καλακαούας εἶνε ὁ ἐκδότης καὶ ἰδιοκτήτης τῆς μεγαλοσχήμου ταύτης ἐφημερίδος, ἧτις συντάσσεται ἀγγλιστί. Φαίνεται δὲ ὅτι συντάσσει καὶ τὰ πλεῖστα τῶν πολιτικῶν ἄρθρων αὐτῆς, ὑπογραφόμενος Modus in rebus.

Ἡ Α. Μ. δημοσιεύει ἐν αὐτῇ ἐν ὑποφυλλίδι ἐντυπώσεις ἐκ τοῦ ἐν Εὐρώπῃ ταξιδίου του. Ἐν τινι τῶν τελευταίων φύλλων δημοσιεύεται σειρὰ διαταγμάτων ὑπογεγραμμένων ὑπὸ τῆς ἀντιβασιλείσεως πριγκιπίσσης Ροῦθ Κεελικόλαν μικρᾶς ἀνεψίαις του.

Τὸ περιεργώτερον ὅμως μέρος τῆς ἐφημερίδος ταύτης εἶνε τὸ δικαστικόν, περιλαμβάνον σειρὰν ἀποφάσεων κατὰ μεθύντων ἐπιβαλλουσῶν πρόστιμα ἀπὸ 5=10 ταλλήρων.

Ἐν τῇ 4^ῃ σελίδι μεταξὺ τῶν δημοσίων θεαμάτων ἀγγέλλεται καὶ γυνακοδρόμιον. Μετὰ δὲ τῶν ἐπὶ πληρωμῇ εἰδοποιήσεων καταχωρίζεται ποίησις: Τὰ κλαπέντα φιλήματα καὶ ἐν ἐπιφυλλίδι μυθιστόρημα Ἀάτος ἔχον σκηνὰς ἐν Οὐγγαρία καὶ ταῖς νήσοις.